

**Вінницький обласний методичний центр
бібліотек закладів вищої освіти**

**Наукова бібліотека
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова**

АНАЛІЗ

діяльності Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО за 2024 рік

**Вінницьке обласне методичне об'єднання
бібліотек закладів вищої освіти**

**Наукова бібліотека імені Гордія Палія
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова**

**Аналіз діяльності
Вінницького обласного методичного
об'єднання бібліотек ЗВО
за 2024 рік**

Вінниця, 2025

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

А 64

Укладачі: Кравчук Н. М., директор наукової бібліотеки
Мельник М. І., заступник директора
наукової бібліотеки

А 64 Аналіз діяльності Вінницького обласного
методичного об'єднання бібліотек ЗВО за 2023 рік /
Вінниц. метод. об-ня б-к ЗВО, Наук. б-ка імені
Гордія Палія ВНМУ ім. М. І. Пирогова ; уклад.:
Н. М. Кравчук, М. І. Мельник. – Вінниця, 2025. –
56 с.

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

ЗМІСТ

Мережа Вінницького обласного МО бібліотек ЗВО	4
Бібліотечний фонд	5
Обслуговування користувачів	10
Довідково-інформаційне обслуговування	13
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	15
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	16
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	19
Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ	20
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	23
Соціокультурна діяльність	25
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	25
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	30
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	31
Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ	35
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	38
Науково-дослідна робота	41
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	41
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	43
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	43
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	44
Науково-методична робота	45
МО бібліотек ЗВО	45
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	48
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	48
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	48
Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ	49
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	50
Персонал бібліотек	50
Матеріально-технічна база	52
Нове в роботі бібліотек	53
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	53
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	53
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	54
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	54

Мережа Вінницького обласного МО бібліотек ЗВО

Вінницьке обласне методичне об'єднання бібліотек закладів вищої освіти об'єднує 9 бібліотек м. Вінниці та області, до складу якого входять 5 бібліотек ЗВО III–IV рівнів акредитації та 4 бібліотеки медичних фахових коледжів I–II рівнів акредитації:

- Наукова бібліотека імені Гордія Палія Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова;
- Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
- Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету;
- Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету;
- Наукова бібліотека Донецького національного університету імені Василя Стуса;
- Бібліотека Вінницького медичного фахового коледжу ім. акад. Д. К. Заболотного;
- Бібліотека Гайсинського медичного фахового коледжу;
- Бібліотека Могилів-Подільського медичного фахового коледжу;
- Бібліотека Погребищенського медичного фахового коледжу.

Основне завдання методичної роботи було спрямоване на підвищення ефективності діяльності бібліотек ЗВО, їх адаптацію до сучасних вимог інформаційного суспільства та інтеграцію найкращих практик бібліотечної справи. Складовими аспектами роботи методоб'єднання були:

– розвиток професійних компетенцій бібліотечних працівників шляхом організації конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів та ін.;

– консультативна діяльність з обміну досвідом щодо впровадження сучасних підходів до організації бібліотечної роботи;

– методологічна підтримка завдяки розробці рекомендацій з питань управління бібліотечною справою;

– партнерство і співпраця між бібліотеками для забезпечення сучасних потреб академічної спільноти.

Формування платформи професійного розвитку працівників бібліотек відбувалося з урахуванням потреб кожної бібліотеки та особливостей освітнього й наукового процесів закладів освіти.

Діяльність Вінницького обласного методичного об'єднання проаналізовано лише в межах бібліотек закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації.

Бібліотечний фонд

Політика формування бібліотечного фонду орієнтована на задоволення потреб користувачів в освітньому процесі, науково-дослідній діяльності, самостійному навчанні та культурному збагаченні. В сучасних умовах ключову роль відіграє доступність, яка досягається шляхом інтеграції традиційних друкованих видань із електронними ресурсами, що значно розширює можливості доступу до інформації, релевантної потребам користувачів.

Протягом 2-х останніх років спостерігається значне зменшення кількості фонду у бібліотеках МО. Це насамперед пояснюється тим, що бібліотеки виконують рекомендації Міністерства культури та стратегічних комунікацій «Щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України».

На 1.01.2025 р. загальна кількість фонду бібліотек МО становила 1 869 832 пр., що на 85 780 пр. менше в порівнянні з 2023 р. Зменшення фонду зафіксовано в усіх бібліотеках, за винятком ДонНУ. Найбільше скорочення фонду відбулося у бібліотеках ВДПУ (-53 108 прим.) та ВНТУ (-30 136 прим.). (табл. 1)

Загальна кількість бібліотечного фонду

Табл. 1

Бібліотека	Було на 1.01.2024	Є на 1.01.2025	Ріст у 2024 р.	Ріст у 2023 р.
ВНМУ	579 911	578 600	-1311	+62
ВДПУ	458 908	405 800	-53 108	-53 866
ВНТУ	640 476	610 340	-30 136	-37 689
ВТЕІ	236 750	234 503	-2247	-8037
ДонНУ	39 567	40 589	+1022	+1762
Всього	1 955 612	1 869 832	- 85 780	-97 768

За видовою ознакою, як завжди, переважає книжковий фонд та періодичні видання. Наразі в пріоритет виходять **електронні локальні та віддалені ресурси**. Найбільші зібрання мережних локальних документів та електронних носіїв із записом належать бібліотекам ВТЕІ (14 988 од.), ВДПУ (10 981 од.), дещо менша кількість у ВНТУ (3586 од.), ВНМУ (1450 од.), ДонНУ (914 од.). У процентному відношенні до загального фонду найбільшу частку становлять електронні ресурси у бібліотеках ВТЕІ (6,4%), ВДПУ (2,7%) та ДонНУ (2,3%). (Табл. 2)

Стосовно мережних віддалених ресурсів, то найбільше БД ліцензійних ресурсів передплачених і тестового доступу надавалося користувачам бібліотек ВНТУ (10 БД) і ВНМУ (9 БД), їм поступилися ВДПУ (5 БД), ВТЕІ (4 БД), ДонНУ (2 БД). Серед ресурсів відкритого доступу (посилання на безкоштовні інтернет-ресурси, внесені до власних БД) лідирує бібліотека ВТЕІ (20 435 од.), на другому місці – бібліотеки ВДПУ (1477 од.) і ВНТУ (1224 од.), найменше таких ресурсів у ДонНУ (670 од.) та ВНМУ (190 од.). (Табл. 2)

Електронні ресурси

Табл. 2

Бібліотека	Ел. носії із записом	Мережні локальні	Ліцензійні віддалені БД	Відкритого доступу (посилання)
ВНМУ	646	804	9	190
ВДПУ	927	10 054	5	1477
ВНТУ	100	3486	10	1224
ВТЕІ	59	14 929	4	20 435
ДонНУ	106	808	2	670
Всього	1838	30 081	30	23 996

За цільовим призначенням фонди бібліотек в основному забезпечують потреби здобувачів вищої освіти та науковців. У структурі фонду домінують навчальні видання в бібліотеках ВТЕІ – 55% (128 891 пр.), ВДПУ – 50,9% (206 374 пр.), ВНТУ – 37,8% (230 771 пр.). Наукові видання переважають у бібліотеках ДонНУ – 46,1% (18 730 пр.) та ВНМУ – 37,9% (219 386 пр.).

Рідкісні та цінні видання сформовані лише у 2-х бібліотеках: ВНМУ (6529 пр.) та ВДПУ (1646 пр.). В порівнянні з минулим роком колекції бібліотеки ВНМУ збільшилися на 988 пр. та ВДПУ – на 115 пр.

За мовною ознакою у всіх бібліотеках МО фонди державною мовою становлять 776 664 пр. (41,5% від загального фонду). Водночас фонди іноземними мовами домінують, їх загальна кількість сягає 1 093 168 пр. Основну частку серед них займають російськомовні видання – 997 879 пр., іншими іноземними мовами – 95 289 пр. Такий розподіл є цілком логічним, оскільки процес повної актуалізації фондів вимагає певного часу. На сьогодні найбільша частина фонду українською мовою зосереджена лише у бібліотеках ВТЕІ (154 631 пр., що на 74 759 пр. більше від іноземної) та ДонНУ (36 383 пр., що на 32 177 пр. більше від іноземної). (Табл. 3)

Бібліотечний фонд за мовами

Табл. 3

Бібліотека	укр. мова	іноз. мови	в т.ч.
			рос. мова
ВНМУ	184 507	394 093	349 817
ВДПУ	197 156	208 644	173 310
ВНТУ	203 987	406 353	403 142
ВТЕІ	154 631	79 872	68 892
ДонНУ	36 383	4206	2718
Всього	776 664	1 093 168	997 879

У 2024 р. значне **вилучення із фондів** російськомовних видань відбулося в бібліотеках ВДПУ та ВНТУ. Відповідно саме ці бібліотеки списали найбільшу кількість літератури: ВДПУ – 54 898 пр. і ВНТУ – 32 369 пр. Набагато нижчі показники у бібліотеках ВНМУ – 3780 пр. та ВТЕІ – 2984 пр. У підсумку, загальне списання видань у всіх бібліотеках МО склало 94 031 пр., що в порівнянні з попереднім роком менше на 11 456 пр. (Табл. 4)

Вилучення бібліотечного фонду

Табл. 4

Бібліотека	Списання		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	2657	3780	+1123
ВДПУ	54 563	54 898	+335
ВНТУ	38 977	32 369	-6608
ВТЕІ	9201	2984	-6217
ДонНУ	89	0	-89
Всього	105 487	94 031	-11456

Причинами зменшення фондів бібліотек МО було не лише значне вилучення літератури, але й недостатнє комплектування. Хоча показник **нових надходжень** в порівнянні з попереднім роком збільшився на 523 пр., але він так і залишився низьким. У 2024 р. загальна кількість надходжень бібліотек МО становила 8251 пр. Найбільше видань придбали бібліотеки ВНМУ (2469 пр.) та ВНТУ (2233 пр.), дещо менший показник у ВДПУ (1790 пр.), ДонНУ (1022 пр.) та ВТЕІ (737 пр.). (Табл. 5)

Надходження бібліотечного фонду

Табл. 5

Бібліотека	Надходження		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	2719	2469	-250
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>0</i>	<i>804</i>	<i>+804</i>
ВДПУ	697	1790	+1093
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>161</i>	<i>266</i>	<i>+105</i>
ВНТУ	1288	2233	+945
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>238</i>	<i>357</i>	<i>+119</i>
ВТЕІ	1164	737	-427
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>547</i>	<i>461</i>	<i>-86</i>
ДонНУ	1851	1022	-829
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>140</i>	<i>0</i>	<i>-140</i>
Всього	7719	8251	+532
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>1086</i>	<i>1888</i>	<i>+802</i>

За видами видань більшість бібліотек зосередилися на поповненні фондів книгами. Винятком стали бібліотеки ДонНУ, де надходження періодичних видань (653 пр.) перевищило кількість отриманих книг (286 пр.) на 367 пр. та ВТЕІ (3 пр. книг та 257 пр. періодики). У 2024 р. значна увага й надалі приділялася комплектуванню фондів мережними локальними документами. Їх надходження становило: у бібліотеці ВНМУ – 804 од. (32,6% від загальної кількості нових видань), ВТЕІ – 461 од. (62,6%), ВНТУ – 357 од. (16%), ВДПУ – 266 од. (14,9%). (Табл. 5)

За цільовим призначенням надходження навчальних видань домінують лише в бібліотеці ВТЕІ (464 навчальних і 97 наукових), у всіх інших перевага надана науковій літературі: ВНТУ (відповідно 1501 пр. і 473 пр.), ВНМУ (1123 пр. і 881 пр.), ВДПУ (854 і 671), ДонНУ (394 і 42).

В мовному аспекті у всіх бібліотеках основна частина нових надходжень була державною мовою. Водночас фонди кожної бібліотеки поповнилися виданнями іноземними мовами, зокрема, ВНМУ – 649 пр., ВНТУ – 80 пр., ВДПУ – 64 пр., ВТЕІ – 20 пр., ДонНУ – 17 пр. Російськомовна література надійшли лише до бібліотек ВНМУ (32 пр.) і ВДПУ (14 пр.). Це пояснюється їхньою особливою цінністю: у ВНМУ ці видання належать до категорії цінних видань, у ВДПУ – до фундаментальних праць науковців.

Фінансування є ключовим елементом комплектування бібліотечних фондів. У 2024 р. усі заклади вищої освіти, за винятком ВДПУ, виділили кошти на придбання книг, передплату періодичних видань та баз даних.

Найбільше були профінансовані бібліотеки ВТЕІ (224 382 грн) та ВНТУ (206 462 грн). Бібліотека ВТЕІ, окрім книг і періодики, єдина передплатила БД на суму 198 750 грн, що становило 88,6% від загального обсягу фінансування. Загалом спостерігалася тенденція збільшення уваги до періодичних видань. Зокрема, у ВНТУ більша частина коштів 114 622 грн була виділена на періодичні видання, тоді як на книги – 91 840 грн. Бібліотека ДонНУ спрямувала всю суму 29 102 грн. виключно на передплату періодичних видань – 636 пр. (12 назв журналів, 6 газет). Бібліотека ВНМУ віддала перевагу книгам, які придбала на суму 95 961 грн, та 24 582 грн виділила на журнали. (Табл. 6)

Фінансування

Табл. 6

Бібліотека	Фінансові витрати (грн)		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	0	120 543,25	+120 543,25
ВДПУ	0	0	0
ВНТУ	99 141,50	206 462,05	+107 320,55
ВТЕІ	219 422,00	224 382,00	+4960,00
ДонНУ	60 138,75	29 102,00	-31 036,75
Всього	378 702,25	580 489,30	+201 787,05

Поповнення бібліотечних фондів частково забезпечувалося за рахунок **позабюджетних джерел**. У ВДПУ, де бюджетне фінансування було призупинено, основним ресурсом для оновлення фонду стали альтернативні джерела та підтримка користувачів. Примітно, що серед бібліотек МО саме до цієї бібліотеки надійшла найбільша кількість видань – 1 478 пр. на суму 191 949,95 грн. В інших бібліотеках дари від установ та осіб становили: ДонНУ – 386 пр. на суму 106 970 грн, ВНМУ – 362 пр. книг на суму 32 784 грн, ВНТУ – 284 пр. книг на суму 48 589,50 грн.

Обслуговування користувачів

Обслуговування користувачів потребує постійного розвитку, враховуючи нові освітні тенденції, запити користувачів та технологічні зміни, що дозволяє забезпечувати високу якість інформаційної підтримки. В умовах повномасштабної російсько-української війни забезпечення науково-освітнього процесу відбувалося в умовах гібридного навчання (онлайн і офлайн).

Загальна кількість **користувачів за єдиним обліком** загалом у бібліотеках МО уже 2-й рік поспіль зменшується. Зокрема, у 2024 р. їх кількість становила 30 341 користувач, що на 939 ос. менше в порівнянні з попереднім роком. Найбільше зниження у бібліотеках ВНМУ (-777 ос.) та ВТЕІ (-508 ос.). Позитивними показниками відзначилися бібліотеки ВНТУ (+252 ос.) та ДонНУ (+100 ос.). (Табл. 7)

Відповідна ситуація спостерігалася щодо **обслужених користувачів**. Незважаючи на загальне зниження показника в усіх бібліотеках (-577 ос.), кількість обслужених зросла у бібліотеках ВНТУ (+1793 ос.), ДонНУ (+100 ос.) та в незначній кількості ВТЕІ (+14 ос.). (Табл. 7)

Загальна кількість користувачів

Табл. 7

Бібліотека	За єдиним обліком		Ріст	Обслужені		Ріст
	2023 р.	2024 р.		2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	8929	8152	-777	28 846	28 532	-314
ВДПУ	6774	6768	-6	21 994	19 824	-2170
ВНТУ	7455	7707	+252	26 586	28 379	+1793
ВТЕІ	5712	5204	-508	10 128	10 142	+14
ДонНУ	2410	2510	+100	2410	2510	+100
Всього	31 280	30 341	-939	89 964	89387	-577

Показник відвідувань не втрачав свого приросту як серед фізичних користувачів, так і віртуальних. У всіх бібліотеках МО він становив 1 401 900 од., що на 172 570 од. більше в порівнянні з 2023 р. Значну частку цього показника становили звернення до веб-ресурсів – 887 471 од. (63,3%), яких зафіксовано більше на 228 178 од. від попереднього року. Кількість відвідувань в основному пропорційна кількості читачів у бібліотеках. Найбільший ріст зафіксовано у бібліотеках ВДПУ (+101 706 од.) та ВТЕІ (+60 480 од.). Серед звернень користувачів до веб-ресурсів лідирують бібліотеки ВДПУ (303 889 од.; 90,9%), ВТЕІ (251 012 од.; 80,7%) та ВНМУ (229 074 од.; 60,2%) В порівнянні з 2023 р. це число значно зросло у бібліотеках ВНМУ (+98 760 од.) та ВДПУ (+80 587). (Табл. 8)

Ці показники підтверджують, що бібліотеки затребувані серед своїх користувачів, які звертаються до них не лише для особистого відвідування з метою навчання, наукової діяльності чи саморозвитку і відпочинку, а й активно користуються дистанційними послугами.

Загальна кількість відвідувань

Табл. 8

Бібліотека	Відвідування		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	380 081	380 102	+21
в т.ч звернень до веб	130 314	229 074	+98 760
ВДПУ	232 553	334 259	+101 706
в т.ч веб	223 302	303 889	+80 587
ВНТУ	345 193	359 448	+14 255
в т.ч веб	78 111	91 633	+13 522
ВТЕІ	250 564	311 044	+60 480
в т.ч веб	212 182	251 012	+38 830
ДонНУ	20 939	17 047	-3892
в т.ч веб	15 384	11 863	-3521
Всього	1 229 330	1 401 900	+172 570
в т.ч звернень до веб	659 293	887 471	+228 178

Показник книговидачі свідчить про відповідність фонду запитам читачів. У 2024 р. у всіх бібліотеках МО він становив 2 849 966 пр., що на 606 025 пр. більше в порівнянні з 2023 р. Найбільша книговидача у бібліотеці ВДПУ – 943 628 пр. (+552 952 пр.) та незначне збільшення у бібліотеках ВНТУ (+42 879 пр.) та ВТЕІ (+13 727). Зменшення книговидачі відбулося у бібліотеках ВНМУ (-1090 пр.) та ДонНУ (-2443 пр.). (Табл. 9)

Загальна кількість книговидачі

Табл. 9

Бібліотека	Книговидача		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	601 203	600 113	-1090
ВДПУ	390 676	943 628	+552 952
ВНТУ	649 211	692 090	+42 879
ВТЕІ	596 322	610 049	+13 727
ДонНУ	6529	4086	-2443
Всього	2 243 941	2 849 966	+606 025

За видовою ознакою переважала видача книжкового фонду. У бібліотеці ВДПУ лідирувала видача мережних локальних документів – 880 844 пр., що становило 93,3% від загальної кількості. Другу позицію розділили ВНТУ – 236 751 пр. (34,2%) та ВТЕІ – 203079 пр. (33,3%).

За цільовим призначенням видача навчальної літератури перевищила видачу наукових видань у бібліотеках ВНТУ (78,3% від загальної книговидачі), ВТЕІ (70,8%), ВНМУ (70,4%), ДонНУ (64,1%). Лише у бібліотеці ВДПУ читачі змістили акцент: наукові видання становили 45,1%, навчальні – 40,9%.

Аналіз **мовного аспекту** свідчить, що в умовах повномасштабної війни росії проти України значно знизився інтерес до літератури російською мовою серед студентів і викладачів, які свідомо обирають українські або іноземні видання. Зокрема, використання видань державною мовою у відсотковому відношенні до загальної книговидачі становило: у ВТЕІ – 98,5%, ДонНУ – 98,4%, ВНМУ – 96,9%, ВДПУ – 86%, ВНТУ – 80,1%.

Рівень книговидачі російськомовних видань у бібліотеках МО суттєво не відрізняється. У більшості бібліотек (ВНМУ, ВДПУ, ВТЕІ, ДонНУ) їх книговидача становила менше 0,1%. Дещо вищий показник у ВНТУ (14,5%) свідчить про специфіку навчальної і наукової літератури у технічних університетах, яка до недавнього часу була російською мовою. Тому у ВНТУ читачі використовують частку таких видань через особливості технічної літератури.

Довідково-інформаційне обслуговування

Довідково-інформаційне обслуговування бібліотек охоплювало широкий спектр послуг, спрямованих на максимальне задоволення інформаційних потреб користувачів. Воно включало комплексне інформування студентів, викладачів і науковців, оперативний доступ до необхідних ресурсів, використання БД та цифрових архівів, навчання навичкам самостійного інформаційного пошуку.

Електронний каталог (ЕК) як невід’ємна частина роботи кожної бібліотеки, значно спрощував доступ до інформаційних ресурсів та підвищував ефективність обслуговування користувачів.

У 2024 р. загальна кількість бібліографічних записів ЕК у бібліотеках МО становила 1 100 593 од. В порівнянні з 2023 р. відбулося зменшення на 45 305 од. Зростання показника зафіксовано у бібліотеках ВНМУ (+10 816) та ДонНУ (+2036). В інших бібліотеках спостерігається зменшення загальної кількості записів: ВДПУ (-37 918), ВНТУ (-15 641), ВТЕІ (-4598). Такий стан насамперед пов'язаний зі списанням літератури.

Кількість нових записів напряму залежить від кількості нових надходжень. У 2024 р. відбулося незначне їх зменшення: було введено 22 483 нових записів, що на 40 менше, ніж у 2023 р. Високі показники введених записів у бібліотеці ВНМУ (10 816), в однаковій мірі у бібліотеках ВНТУ (4397) та ВТЕІ (4125), дещо нижчі у ВДПУ (1109).

Бібліотека ДонНУ перебуває на етапі впровадження АБІС Коґа. Протягом року проводилась конвертація бібліографічних записів із ІРБІС в Коґа, зокрема було імпортовано 22 344 записи та введено 2036 нових записів. Наразі модуль «Каталогізація» АБІС Коґа перебуває в тестовому режимі до завершення процесу імпортування записів із модуля «Каталогізація» ІРБІС. (Табл. 10)

Електронний каталог

Табл. 10

Бібліотека		Кількість записів		Ріст
		2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	всього	453 876	464 692	+10 816
	<i>введено</i>	12 631	10 816	-1815
ВДПУ	всього	322 691	284 773	-37 918
	<i>введено</i>	927	1109	+182
ВНТУ	всього	240 690	225 049	-15 641
	<i>введено</i>	3469	4397	+928
ВТЕІ	всього	102 748	98 150	-4598
	<i>введено</i>	4252	4125	-127
ДонНУ	всього	25 893	27 929 (із них 24 380 в Коґа)	+2036
	<i>введено</i>	1244	2036	+792
	Всього	1 145 898	1 100 593	-45 305
	<i>введено</i>	22 523	22 483	-40

Довідково-бібліографічне обслуговування Наукової бібліотеки ВНМУ передбачало забезпечення доступу до широкого спектру інформаційних ресурсів і послуг, розширення їхнього асортименту, надання індивідуальної підтримки кожному користувачеві, а також активну підтримку освітніх і дослідницьких ініціатив університетської спільноти.

Вагома робота полягала у **адміністративній підтримці Інституційного репозиторію (ІР)**. У цьому напрямі проведено та здійснено:

- тренінги щодо самоархівування матеріалів в ІР – 6;
- перевірку та редагування нових документів, внесених у ІР – 247;
- введення нових документів у фонди і колекції – 72.

Довідково-інформаційне обслуговування здійснювали безпосередньо у відділі та в дистанційному форматі. Протягом року надано 7612 **довідок**: найбільшу частку становили довідки у режимі «запит-відповідь», а також тематичні. Багато користувачів надавали перевагу дистанційним способам спілкування, зокрема, месенджерам і телефону. Електронна пошта залишилася найпопулярнішим засобом комунікації, завдяки її оперативності та зручності у взаємодії між відділом і користувачами.

У I півріччі спостерігали значне збільшення **звернень на перевірку наукових робіт антиплагіатними сервісами**. Протягом 2024 р. цю послугу було надано 1108 користувачам, переважно більшість запитів надано студентам, які брали участь у студентських наукових конференціях. У II півріччі ця робота покладена на науковий відділ університету на платній основі.

У 2024 р. продовжувала працювати **служба МБА та ЕДД**: по МБА отримано 12 документів, електронною доставкою – 13 (для 6 абонентів), надіслано 68 документів для 26 користувачів (18 абонентів).

Важливу роль відіграло **електронне інформування університетської спільноти про нові надходження до бібліотечного фонду**. З цією метою підготовлено 6 номерів інформаційного листа «Бібліокур'єр», який регулярно надсилали на всі кафедри. Також інформували кафедри про нові надходження медичної тематики, які надійшли до інших бібліотек. Зокрема, було підготовлено 12 інформаційних списків нової літератури з медицини, хімії та біології, яка надійшла до фонду ННБ України

ім. В. І. Вернадського; 6 інформаційних листів про нові надходження до ННМБ України, 3 інформаційних дайджести цієї бібліотеки «Актуальні напрями медицини»; 3 списки нових надходжень медичної тематики, що надійшли до Вінницької ОУНБ імені Валентина Отамановського.

Для науковців та студентів підготовлено **два тематичних списки літератури** «Військова медицина» та «Інфекційні хвороби».

У 2024 р. продовжено **доступ до віддалених електронних ресурсів**. Викладачі й студенти користувалися наукометричними базами Web of Science і Scopus, ресурсами Elsevier (ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis) і British Medical Journal (BMJ Best Practice, BMJ Learning). Для університетської спільноти були доступні платформи Research4Life і курси з фізичної реабілітації на платформі Physiopedia Plus.

Працівники бібліотеки активно інформували університетську спільноту про доступ до наукових і навчальних ресурсів, вебінари та інструкції з користування ними на сайтах бібліотеки й університету, у соціальних мережах, а також надсилали електронною поштою на кафедри.

Бібліотека ВДПУ спрямовувала роботу на формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного рейтингу університету.

Фахівці бібліотеки забезпечували інформаційну підтримку науково-дослідницької діяльності; впроваджували в практику діяльності нові моделі наукової комунікації (IP, освітні платформи та ін.); інтегрували результати наукових досліджень до світових БД науково-технічної інформації (повнотекстові, реферативні, наукового цитування тощо); вимірювали вплив та видимість результатів наукових досліджень ЗВО; навчали науковців різним аспектам інформаційного пошуку та роботі зі світовими БД наукового цитування.

Бібліотекарі створювали відеоролики, презентації з бібліографічної культури, бібліометрики, знайомили з особливостями інтеграційних процесів.

Допомагали науковцям формувати джерельну базу, **надавали консультації** з використання міжнародних наукових ресурсів. Зусиллями працівників бібліотеки на сайті ВДПУ створено сервіс, що відображає присутність і результативність університету та кожного викладача у наукометричних базах Scopus, WoS, Google Scholar, ORCID та ін.

Працівники бібліотеки проводили індивідуальні та групові **заняття з інформаційної культури** та надавали консультації з культури публікації (оформлення наукових статей, списків літератури). Надано 78 індивідуальних консультацій науковцям університету стосовно наповнення профілів в Google Академії; пошуку інформації та формування аналітичних звітів вчених та кафедр у базі «Бібліометрика української науки», WoS та ін.; реєстрації та використання БД Scopus, використання звітів про індексовані видання в Scopus; реєстрації та отримання наукового індексу ORCID, імпорту публікацій з Google Академії в ORCID; використання міжнародного наукового ресурсу Index Copernicus.

Бібліотека багато років поспіль проводить **науково-інформаційний супровід видань університету**. За 2024 рік було присвоєно 2218 індексів УДК.

Протягом року на вимогу надавали інформацію про ресурсне забезпечення дисциплін до проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм ВДПУ.

Працівники відділу ІТ забезпечували перевірку на плагіат академічних текстів студентів.

Важливою ділянкою роботи було **бібліографічне інформування**. В режимі ВРІ та DOI інформували професорсько-викладацький склад та керівництво університету за темами: «Педагогіка», «Психологія», «Організація вищої школи», «Виховання студентської молоді» та адміністрацію бібліотеки з питань організації бібліотечної справи. Складали списки нових надходжень літератури, групували за замовленими темами, редагували і перевіряли на відповідність чинним стандартам. За звітний період було відправлено 45 повідомлень. У 2024 р. було сформовано 65 списків літератури, підібрано понад 1600 джерел на основі пошуку у власних ресурсах бібліотеки, джерелах відкритого доступу. Здійснено 30 розсилок, що становило понад 60 інформувань з урахуванням кількості абонентів.

Продовжено **розвиток інтернет-проектів бібліотеки** серед яких: IP (на базі ПЗ Dspace); віртуальна довідкова служба бібліотеки; електронний «Повнотекстовий архів» видань бібліотеки, що включає «Цифрову колекцію видань цінного та рідкісного фонду».

Продовжено розвиток **красознавчих інтернет-проектів**: біографічний – «Життя пов'язане з Поділлям»; інформаційно-бібліографічний – «Вінниччина в БД ЕК бібліотеки»; вебліографічний – «Вінниччина в інтернеті».

У 2024 р. проводили активну роботу з інтернет-проектом **«Наукометричні портрети науковців університету»**, який нараховує 417 авторських профілів. Наукометричний портрет університету включає інформацію про присутність в Google-академії, Web of Science, в т. ч. актуальний список профілів науковців в Scopus, «Бібліометриці української науки».

Продовжували формування інноваційного проекту **«Бібліотека без меж. Інклюзивна освіта»**.

Упродовж року забезпечували користувачів можливістю працювати з електронними ресурсами, надавали широкий спектр онлайн-послуг, створювали умови для проведення онлайн-заходів, серед яких: екскурсії бібліотекою, практикуми для студентів у рамках вивчення дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень», лекції з основ бібліотечно-бібліографічних знань та наукометрії, онлайн-огляди на настановних конференціях з педагогічної практики студентів тощо.

Проводили заняття-знайомства з ДБА бібліотеки для студентів початкових курсів, практичні заняття для студентів старших курсів та магістрантів.

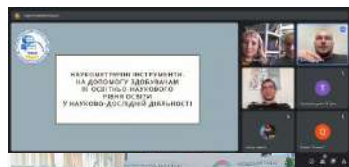

Науково-технічна бібліотека ВНТУ у 2024 р. продовжувала виконувати функцію ключового центру інформаційної підтримки науки та освіти в університеті. Основна увага приділялася розвитку електронної бібліотеки: наповненню її повнотекстового та бібліографічного контенту (ЕК), удосконаленню й розширенню спектру онлайн-послуг. Головний акцент приділено сайту, який є основною ланкою зв'язку з інформаційно-освітнім середовищем університету та єдиним каналом доступу до електронних ресурсів і послуг науково-технічної бібліотеки.

Важливим напрямом роботи залишалася **підтримка Інституційного репозитарію**, в якому на кінець року було розміщено близько 39,5 тис. наукових документів. Бібліотекарі надавали онлайн-консультації щодо самоархівування та оперативного розміщення публікацій за допомогою системи JetIQ.

До Міжнародного Тижня Відкритого Доступу проведено онлайн **«День аспіранта ВНТУ»**, спрямований на підтримку молодих науковців. Було організовано інфодень «Молодий дослідник ВНТУ: інфодень в бібліотеці», під час якого обговорювалися питання відкритої науки та освіти. До заходів активно долучалися науковці та адміністрація університету, зокрема проректор з наукової роботи проф. І. Єпіфанова, яка розповіла про важливість наукових досліджень і роль науки в житті людства. Також завідувачка сектору розвитку персоналу та практик академічної доброчесності ЦЗЯО ВНТУ О. Залюбівська інформувала учасників про принципи академічної доброчесності в наукових дослідженнях.

Бібліотека активно працювала над розширенням доступу до **світових наукових та освітніх ресурсів**. Продовжували роботу над оновленням розділу «Наукометрія» на сайті бібліотеки, редагували профілі ВНТУ та науковців у базах даних, аналізували публікаційну активність вчених. Бібліотекарі постійно інформували дослідників про міжнародні вебінари та ресурси

компаній Clarivate, Elsevier, Research4Life та діяльність консорціуму ORCID в Україні.

Значущим досягненням року стало надання доступу до спеціалізованих патентних баз **PatBase** та **Orbit** для науковців та студентів, що розширило можливості для проведення досліджень у сфері інтелектуальної власності.

Уся інформація про заходи бібліотеки регулярно висвітлювалася на сайті бібліотеки та університету, навчальній системі JetIQ, «ВНТУ. Електронний університет», «Вчена рада», «Ректорат» в месенджерах Viber та соціальних мережах.

Бібліотека брала активну участь у проєкті **МОН «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти»**, організовуючи зустрічі зі студентами всіх рівнів. Під час цих заходів обговорювали питання академічної доброчесності, належного використання джерел та протидії плагіату. У цьому напрямі бібліотека співпрацювала з сектором розвитку персоналу та практик академічної доброчесності у ВНТУ.

Проведено **«Місячник першокурсника»** для студентів I курсу з метою реєстрації користувачів, видачі підручників та ознайомлення з бібліотекою.

Бібліотека приділила увагу розвитку інформаційної культури студентів, організовуючи лекційно-практичні заняття. Тут студенти засвоїли навички пошуку, оцінювання та використання наукової інформації, а також

ознайомилися з сайтом бібліотеки.

Освоєння роботи з електронними ресурсами та онлайн-сервісами стало особливо актуальним під час дистанційного навчання.

Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ спрямовувала роботу на якісне довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу та співробітників інституту.

Фахівці бібліотеки постійно вели роботу з **наповнення ЕК**. Протягом 2024 р. за рахунок нових надходжень та аналітичних

описів статей з періодичних видань ЕК бібліотеки поповнили 4125 записами. З метою розширення можливостей якісного обслуговування користувачів продовжували роботу з аналітичного розпису статей з наукових фахових онлайн-журналів.

Постійно наповнювали **БД «Праці науково-педагогічних працівників ВТЕІ ДТЕУ»**, яка налічує 8570 праць викладачів інституту.

Для викладачів та здобувачів вищої освіти проводили роботу з **визначення індексів УДК** для наукових видань, зокрема, було заіндексовано 1422 наукові роботи. Однією з послуг інформаційно-бібліографічного інформування було виконання тематичних запитів користувачів: підготовка списків літератури до освітніх програм, рефератів, статей, тез, курсових та кваліфікаційних робіт відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Працівники відділу виконали 8894 бібліографічних **довідки**, з них тематичних – 7472, в автоматизованому режимі – 8671.

Традиційною була робота з інформування користувачів про нові надходження до бібліотеки через підготовку **«Інформаційного бюлетеня нових надходжень»**, що розміщується на бібліотечній вебсторінці в розділі **«Видання бібліотеки»** (<http://vtei.vtei.com.ua/biblioteka/>)

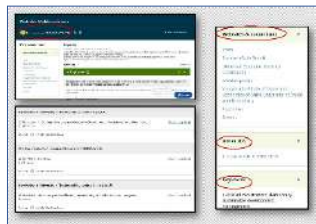

У співпраці з кафедрами було підготовлено **рекомендаційні списки літератури** до знаменних та пам'ятних дат та освітніх програм, які проходили акредитацію, зокрема: **«Соціальне забезпечення»**, **«Літературні обрії Михайла Коцюбинського»**, **«Маркетинг в епоху цифрового розвитку»** та інші.

До 210-ї річниці від дня народження видатного українського поета та художника Тараса Шевченка підготовлено **бібліографічний показчик** «Тарас Шевченко – художник слова і пензля».

Наукометрична діяльність бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ проходила у тісній співпраці з науковим відділом інституту. Адміністратор БД бібліотеки проводив **постійний моніторинг профілю ВТЕІ ДТЕУ** в пошуковій системі Google Scholar, поповнював її новими роботами науковців, надавав консультації, допомагав користувачам ефективно використовувати можливості системи. Допомагав у реєстрації на платформах, забезпечував належне функціонування наукових профілів у міжнародних наукометричних БД Scopus, Web of Science Researcher ID, **надавав навчально-консультаційну підтримку** з питань актуалізації даних та внесення змін у профілі вчених, здійснював моніторинг переліку статей науковців ВТЕІ, надавав інформацію про h-index науковця та квартиль журналу. Проводив перевірку оформлення профілів науковців на сайті ВТЕІ ДТЕУ, відповідність зазначених ID-ідентифікаторів у ORCID, надавав консультації щодо повноти заповнення полів профілю, допомагав імпортувати та експортувати наукометричну інформацію з інших профілів, наприклад, Web of Science Researcher ID, Google Scholar.

Одним із напрямів роботи було наповнення та редагування **Інституційного Репозиторію ВТЕІ ДТЕУ**. Адміністратор баз даних накопичував наукові роботи викладачів, забезпечуючи їхню збереженість та доступність, створював детальні метадані для кожного документа, що полегшує пошук та використання інформації, проводив консультації щодо розміщення робіт у сховищі та з технічних питань, активно популяризував Інституційний Репозиторій серед наукової спільноти. У відкритому електронному архіві ВТЕІ налічується 4015 публікацій.

Бібліотека ВТЕІ здійснювала **онлайн-реєстрацію науково-дослідних робіт (НДР) в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ)**.

Наукова бібліотека ДонНУ проводила системну роботу з інформування здобувачів щодо бібліотечних послуг і віддаленого доступу до електронних ресурсів. Зокрема, було проведено:

– **зустрічі з першокурсниками** у рамках загальноуніверситетського проекту «NextStep to успішний успіх», під час яких презентовано доступ до ресурсів, послуг і сервісів бібліотеки (сайту, ЕК, ІР, Інформаційно-аналітичної бази наукових праць ДонНУ);

– **години інформаційної грамотності** «Університетська бібліотека: сервіси інформаційної взаємодії» для першокурсників денної форми навчання за низкою спеціальностей, під час яких йшлося про загальний документний фонд, доступність та деталі пошуку джерел інформації, документів за допомогою електронних ресурсів наукової бібліотеки (сайту, електронного каталогу, вебресурсу «Інформаційно-аналітична база наукових праць ДонНУ імені Василя Стуса», Інституційного репозитарію) та наукових видань ДонНУ, розміщених на сайті Університету.

Здійснювали систематичну роботу із задоволення потреб користувачів у бібліографічній інформації, зокрема, підготовлено:

– **список наукових праць**, навчальних та навчально-методичних посібників декана факультету історії та міжнародних відносин ДонНУ, кандидата історичних наук, доцента Ю. Темірова;

– електронні анотовані **бібліографічні покажчики**: «Донецький національний університет імені Василя Стуса в інформаційному просторі 2024 року (I півріччя)»: <https://surl.li/kxzthk>, «Донецький національний університет імені Василя Стуса у інформаційному просторі 2024 року (II півріччя)»: <https://surl.li/cxgmmu>, «Українська вища освіта в умовах війни: реалії, виклики та зміни (I півріччя 2024 р.)»: <https://surl.li/cnziig>; «Українська вища освіта в умовах війни: реалії, виклики та зміни (II півріччя 2024 р.)»: <https://surl.li/ibzrzf>;

– 6 віртуальних випусків бюлетня «Нові надходження до фондів наукової бібліотеки»;

– перелік 580 наукових фахових журналів відкритого доступу за профілем освітніх програм університету (з 25 спеціальностей) з посиланнями на їх електронні архіви: <http://surl.li/npveox>;

– перелік інституційних репозиторіїв університетів України із посиланнями на їх архіви: <http://surl.li/pxoisg>;

– перелік передплачених періодичних видань: <https://library.donnu.edu.ua/nd>;

– презентації для науковців і здобувачів ДонНУ про доступ та користування електронними ресурсами баз даних Scopus, Web of Science та Research4Lif, ресурсами наукової бібліотеки;

– інформаційний постер про послуги і сервіси наукової бібліотеки та можливості вільного доступу до них, який надіслано здобувачам вищої освіти на корпоративні адреси.

На запити здобувачів та науковців Університету виконано 584 **бібліографічні довідки**, з них запредметизовано 373 наукові публікації здобувачів та науково-педагогічних працівників за міжнародною системою УДК. Проведено онлайн-інформування здобувачів та науковців Університету про безкоштовний доступ до повнотекстових електронних колекцій книг та журналів у межах проєкту Research4Life, Web of Science, Scopus та ін.; безкоштовні вебінари компанії Clarivate та Elsevier щодо доступу до баз даних.

Для забезпечення вільного доступу до інформації здобувачів і науковців ДонНУ продовжували редагування, удосконалення та наповнення електронних ресурсів університету, а саме:

– Сайт наукової бібліотеки надає доступ до інформації про бібліотеку, її послуги та ресурси, включаючи електронний каталог. Упродовж року зафіксовано **6188 звернень** до сайту;

– **Інститутський репозиторій** містить наукові праці, тези конференцій, навчально-методичні матеріали та нормативні документи (розміщено 3250 документів, за рік додано 302 публікації. Кількість користувачів – 2188 (за даними Google Analytics);

– **Інформаційно-аналітична база наукових праць** включає профілі науковців і їхні публікації. База містить 345 профайлів і 6032 документи, за рік додано 369 нових публікацій. Кількість звернень – 3487.

Інформацію регулярно розміщували на сайті бібліотеки, її сторінках у соціальних мережах, а також, надсилали університетській спільноті на корпоративну пошту.

Соціокультурна діяльність

Наукова бібліотека ВНМУ спрямовувала соціокультурні заходи на національно-патріотичне виховання, саморозвиток, підтримку ментального здоров'я молоді. Загалом протягом 2024 р. підготовлено **159 виставок**, проведено **22 соціокультурних заходи**. Ця робота проводилася у різних тематичних циклах:

– У циклі **«Україна в сучасному світі»** користувачам рекомендовано низку видань із фонду бібліотеки. До **Дня українського**

політв'язня було підготовлено **постер «Життя покладене на вівтар України»;** з нагоди **Дня Соборності** було створено **постер і допис**, у якому

засвідчено силу та незламність української нації, глибоку любов українців до своєї землі, свободи та незалежності;

з метою вшанування пам'яті закатованих жертв **Голокосту** було створено

тематичний постер «Біль закатованих вчить цінувати свободу» та

написано статтю «Серед Праведників світу – випускники ВНМУ»; У **День пам'яті жертв геноциду кримсько-**

татарського народу підготовлено **допис**, який є важливим нагадуванням для світу про небезпеку

тоталітарних режимів та необхідність захищати права людини; у **День вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок**

збройної агресії РФ проти України підготовлено допис який спонукає боротися за справедливість, за мир, за майбутнє, у якому більше ніколи не проллється дитяча кров. **До Дня української державності** у Науковій бібліотеці ВНМУ відкрито портретну галерею «Ідея і чин», присвячену видатним українським політичним діячам ХХ ст., які стали творцями національної ідеї та чий імена нерозривно пов'язані з державотворчими процесами в Україні.

– У циклі «Я і мої права» бібліотека взяла участь у студентському тематичному вечорі присвяченому вшануванню «Дня гідності та свободи та Дня пам'яті жертв голодоморів».

– Цикл «Вічна слава безсмертю хоробрих» вшановував мужніх українців, які в різні часи стали до захисту України. Вшановуючи пам'ять мужніх «кіборгів», які доблесно обороняли Донецький аеропорт у 2014-2015 рр., бібліотека підготувала постер, на якому представлені видання, що розповідають про ті трагічні й героїчні події, які стали символом незламності українського духу. Вшановуючи пам'ять героїв Крут бібліотека долучилася до кампанії «Пам'ятай про Крути!», підготувала інформаційний постер та організувала перегляд історичного фільму «Крути 1918». До 10-ї річниці загибелі Небесної Сотні створено електронну виставку «Рятуючи інших, вони не вберегли себе...», де вшановано випускників та науковців ВНМУ, які віддали своє життя за майбутнє України. День українського добровольця бібліотека відзначила інформаційним дописом, присвяченим мужності та самовідданості українців, небайдужих до свого сьогодення, до долі своїх дітей, які добровільно стали на захист нашої держави, проявляючи неймовірну силу духу, любов до України та відповідальність за її майбутнє. До Міжнародного дня

визволення в'язнів нацистських концтаборів було підготовлено дописи, присвячені лікарям, які пережили жахіття нацистських таборів «Лікар Марія Веркентін – в'язень номер 64514» та «Лікар Володимир Трикуленко – в'язень нацистських концтаборів» та ін.

– 3 нагоди професійних свят медиків у **циклі «Життя за клятвою Гіппократа»** вітання отримали науковці і лікарі з нагоди Міжнародного дня лікаря, Всесвітнього дня сімейного лікаря, Дня стоматолога, хірурга, педіатра, психолога, фармацевта та ін. Бібліотека готувала презентації та постери про видання з фонду бібліотеки. Зокрема, до Міжнародного дня стоматолога підготовлено **відеофільм «Стоматолог іде в бібліотеку»** (Ч. 1 - <http://surl.li/fdcxzy>; Ч. 2 - <http://surl.li/jdkedx>).

– 3 метою популяризації здобутків видатних науковців підготовлено електронні виставки з **циклів «3 плеяди видатних лікарів», «Ювіляри ВНМУ ім. М. І. Пирогова», «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова в особах».** Зокрема: «Еміль Адольф фон Берінг – хронологія успіху», «Книшов Г. В. – видатний вчений-хірург України», «Платон Григорович Костюк – вчений фізіолог світового рівня» та ін.

– У **циклі «Мистецтво і духовність»** підготували **постери «Рабство починається з мовчання» до 100-річчя С. Параджанова, «Візьми з собою мою пісню – я в неї щастя наспівав» до 75-річчя від дня народження В. Івасюка, «Постачальник щастя №1» до ювілею Є. Гапчинської.** Постер до Дня студента об'єднав у собі світлі та яскраві миті з життя студентів ВНМУ. Учасники творчої студії «Вежа» **відвідали театр і обласну філармонію** у Міжнародний день театру і у Міжнародний день музики.

Велику увагу було приділено морально-естетичному вихованню студентської молоді. До Дня всіх закоханих організувано **книжкову виставку «Сто тисяч слів про любов».** Підготовлено **цитатники** до Дня матері та сім'ї, **цитатник висловів А. Макаренка.**

Бібліотекарі активно популяризували сучасну українську та зарубіжну прозу в рубриках **«Новинки-родзинки» та «Світова література в перекладі українською мовою».** Було підготовлено понад 50 дописів

У день рідної мови проведено літературно-музичне свято «Моя чарівна, рідна мово, лети над світом, не мовчи!», де різні мови світу звучали як мелодія в єдиному хорі мовного розмаїття.

Проведено творчу зустріч з В. Бевзом, дідусям юної вінничанки поетеси Олександри Бурбело, творчий спадок якої пронизаний зрілістю та глибиною.

З нагоди Всесвітнього дня поезії Наукова бібліотека організувала Перший студентський фестиваль сучасної української поезії «Поетичні віражі – 2024». Учасниками фестивалю були студенти ВНМУ ім. М. І. Пирогова, ДонНУ імені Василя Стуса, ВНТУ, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, ВТЕІ

ДТЕУ, ВТЕФК ДТЕУ, які декламували твори сучасних українських поетів та презентували власну поезію. Про його підготовку розповідає сюжет К. Соколюк (<http://surl.li/akhbuw>).

У різних куточках бібліотеки користувачів долучилися до радіодиктанту національної єдності.

Формуванню поваги до культур і народних традицій сприяли пізнавальні **народознавчі бесіди** «Традиції святкування Великодня в різних регіонах України», «Чайні традиції різних народів світу», «Геловін з поетичною містерією». Основною метою українських вечорниць було обговорення багатства українських звичаїв та обрядів, на яких тримається національна ідентичність.

У **Всеукраїнський день вишиванки** працівники бібліотеки продемонстрували шану до національних оберегів. Одягнувши власні традиційні вишиванки, вони популяризували національні цінності серед відвідувачів бібліотеки.

Творча студія «Вежа» – це простір для творчого розвитку, взаємодії та відкриттів. Протягом року вона об'єднала близько 40 учасників, для яких було організовано **38 занять**, більшість яких спрямована на створення сприятливих умов для підтримки ментального благополуччя молоді та розвитку внутрішнього потенціалу. Для учасників було проведено **тренінги** «Публічний виступ у деталях» та «Володіння голосом».

До 460-річчя Вільяма Шекспіра проведено **поетичний батл** між студійцями «Вежі» та іноземними студентами.

Майданчиком молодіжного драйву та креативу бібліотека стала під час **«Тихої дискотеки» в навушниках**. Незабутнім став **вечір «Вільний мікрофон при свічках»**, який подарував учасникам і гостям справжню магію поетичного слова.

В атмосферу літературного кіноадаптаційного проєкту студенти поринули під час обговорення повісті «Я, П'єр і Берлін» А. Кузьменка і перегляду фільму.

Справжнім святом студентської творчості став захід під назвою «Драбина». Формат щогорічної зустрічі – «Творчість без обмежень на щаблях звичайної драбини», об'єднав вітчизняних і іноземних студентів, бібліотекарів та керівництво університету.

Особливою подією був випускний вечір «Професія «студент» – це класно, хоча, на жаль, короткочасно» студентів-шестикурсників, які є членами творчої студії «Вежа».

Бібліотека ВДПУ у 2024 р. провела багато різноманітних культурно-масових заходів з метою ознайомлення з бібліотекою та популяризації її фонду. Зокрема, виступила координатором

Всеукраїнського інтелектуального студентського онлайн-турніру «Всесвіт Шевченка: українська ідентичність у часі та просторі» (до 210-річчя від дня народження), який пройшов під гаслом: «Не даймо загасити наше запалене серце, бо ми – майбутнє України!», де брали участь студенти IV курсу факультету філології та журналістики імені Михайла Стельмаха. Команда «Сонцепоклонники» продемонструвала високий рівень підготовки та знання.

У Міжнародний день вишиванки бібліотекарі приєдналися до **Всеукраїнського онлайн-флешмобу «#вишиванканашоберіг»**, оголошеного Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського. Щоб показати єдність українського народу, зробили фотографії та опублікували їх в соціальних мережах.

До **160-річчя Михайла Коцюбинського** в книгозбірні відбулася **презентація фотоальбому «Шляхами Михайла Коцюбинського: від Вінниці до Чернігова»**. Екскурс сторінками альбомного видання провели викладачі кафедри української літератури університету, яким належить ідея його створення. Це унікальне видання із елементами навчально-наочного посібника з серії «Митці Поділля», в якому подано світлини, що відображають сторінки життя та творчості М. Коцюбинського вінницького періоду, пам'ятні місця Поділля, пов'язані з постаттю письменника.

Науково-технічна бібліотека ВНТУ спільно з університетською спільнотою долучилася до флешмобу з написання **Всеукраїнського радіодиктанту** національної єдності з нагоди **Дня української писемності та мови**. До цієї дати було підготовлено **виставку «Рідне слово – основа нації»**. Бібліотека разом з усією університетською спільнотою відзначала **День вишиванки**, яка є символом стійкості, єдності та непохитності українського народу. Про

історію української вишивки, значення вишитих символів у різних куточках нашої країни розповіла **презентація** «Українська вишиванка – генетичний код нації».

Бібліотека як активний учасник академічного та культурного життя університету, брала **участь у всіх загальноуніверситетських заходах.**

Профорієнтаційна робота – один з пріоритетних напрямів роботи бібліотеки. У **День відкритих дверей** майбутніх абітурієнтів зацікавила **мотивуюча фотовиставка** «Стартуй у майбутнє: відкрий свої можливості разом з нами» та **книжкова виставка** «Книга най, най, най...».

День університету поєднав дві ювілейні дати: 50-річчя власної незалежності ВНТУ і 30-річчя в статусі університету. З цієї нагоди бібліотека організувала **книжкову виставку** «ВНТУ в іміджевих виданнях» та створила **відеоролик** «Історія ВНТУ: від витоків до сьогодення», який був представлений на урочистостях.

Бібліотека долучалася до **відзначень професійних свят**: Дня науки в Україні, Дня винахідника і раціоналізатора, Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку. Зокрема, було створено **відеоролики** «ВНТУ – стратегія твого успіху», «Від ідеї – до реальної моделі» та «Наука в ім'я миру та розвитку».

В звітному році велику увагу приділяли організації ілюстративно-книжкових виставок, презентацій, бесід на допомогу навчальному процесу, до відзначення державних свят та ювілейних дат видатних вчених, державних діячів.

У 2024 р. Бібліотека організувала і провела значну кількість культурно-просвітницьких заходів.

З нагоди **100-річчя з дня народження проф. І. В. Кузьміна**, ректора ВНТУ 1976-1989 рр. в університеті відбулися урочистості.

Вшанувати пам'ять видатного науковця та керівника прийшли представники міської та обласної адміністрації, колеги, друзі, учні... Було багато сказано гарних слів про Івана Васильовича, про його внесок в розбудову не лише

Університету, а й міста Вінниці, зокрема мікрорайону Вишеньки. На святі не обійшлося й без подарунків. Професор Сергій Павлов подарував для читачів Бібліотеки повну академічну збірку творів Григорія Сковороди, а онук Владислав – портрет дідуся, який займе гідне місце в експозиції професора Івана Кузьміна, яку створила бібліотека. Присутні познайомилися з **книжковою виставкою** «Життя у вічному горінні» та предметами експозиції з міні-музею проф. Кузьміна, які були представлені організаторами та працівниками бібліотеки.

З нагоди **210-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка** бібліотека, за участі Центру соціально-організаційної роботи, провела в університеті **флешмоб** «Слово Кобзаря єднає...».

З метою вшанування загиблих ліквідаторів та жертв **Чорнобильської трагедії** бібліотека провела **годину пам'яті** «Гірчить Чорнобиль крізь роки».

Травень радує українців гарними самобутніми святами: **Міжнародним днем сім'ї, Днем матері, Днем вишиванки, святом жінок-мироносиць**, яке ще в Україні здавна називали Днем жінки. Знаковим є те, що День перемоги над нацизмом також відзначаємо в травні. Бібліотека запросила на свято українських жінок – справжніх українок чотирьох поколінь – ніжних, зворушливих, щирих, які вражають сміливістю й вірою у власні сили та перемогу. Вони, кожна по-своєму, перетворюють виклики на можливості та змінюють світ навколо себе.

Для університетської спільноти було проведено **презентацію книги «Моє прізвище Бронштейн»**. Її авторка Т. Корсунська (в дівоцтві Бронштейн), уродженка України, нині громадянка Німеччини, була присутня на заході онлайн. Ця документальна повість розповідає про єврейського хлопчика, одним із рятівників якого під час Другої світової війни був дідусь ректора ВНТУ – Г. С. Біліченко, удостоєний звання праведника світу.

До **Дня захисників і захисниць України** відбувся масштабний захід, який зібрав велику кількість студентів, викладачів, працівників університету.

На захід завітала Світлана Бевз, кандидат технічних наук, доцент, а нині – військовослужбовиця ЗСУ. Вона розповіла про криваві воєнні будні, важливість єднання фронту з цивільним населенням. Подякувала керівництву Університету, всім працівникам за підтримку підрозділу, де вона служить. Бібліотека до цієї зустрічі підготувала **тематичне відео «За волю України: Герої, що не повернулися...»**.

З нагоди відзначення **Дня**

Гідності й Свободи бібліотека підготувала **відеофільм «Вільні творять майбутнє»**, а також була організатором **заходу-реквієму «Не згасне в серці пам'яті свіча...»** на до **Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій**.

Співробітники бібліотека ВТЕІ ДТЕУ організували книжкові виставки, зустрічі з відомими людьми, проводили тематичні заходи, екскурсії, майстер-класи, готували віртуальні виставки, інформаційні калейдоскопи, віртуальні колажі, фотопалітри, відеоекскурси.

До Дня святого Валентина провели майстер-клас з виготовлення валентинок для студентів 1 курсу. Учасники заходу творчо та креативно підійшли до створення вітальних листівок.

З нагоди відзначення **210-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка** провели флешмоб «Дослухаємося до Кобзаря». На заході читали вірші, складали пазли, виконували сучасні пісні на слова поета. Учасники зустрічі мали можливість пригадати життєвий шлях Кобзаря, його спадок як письменника, мислителя і борця за волю України у **квесті «Незнані грані пророка»**. Бібліотека також підготувала **віртуальну виставку «Славетним шляхом Кобзаря»** (<https://youtu.be/rUY48h9sF7w>) і традиційну виставку «На вічнім шляху до Шевченка».

Провели **творчу зустріч з Ю. Сегедою** – вінницьким поетом і прозаїком, членом Національної спілки письменників України, журналістом газети «Вінниччина», лауреатом Всеукраїнської літературної премії ім. Василя Симоненка. Автор полонив усіх присутніх неймовірними історіями, слухачі почули багато цікавого про створення віршів, оповідань, гуморесок.

Відбулася зустріч з **В. Крижанівським** – студентом, керівником ГО «ЕсоBand», екологом. Учасники заходу отримали відомості про процес створення грантів та втілення їх у життя. Спікер провів для здобувачів вищої освіти цікавий **тренінг** «Гранти – можливості для кожного», у якому студенти взяли активну участь і мали можливість спробувати власні сили в написанні проєкту на екологічну тематику.

Майстер-клас «Писанковий дивосвіт» у переддень Великодня провела А. Кондюк, студентка 1 курсу спеціальності «Готельно-ресторанна справа». Вона розповіла про традицію великодніх писанок, техніку їх створення, види, символіку орнаментальних композицій і колористику. Студенти із захопленням занурилися в царину розпису та **створили свої ексклюзивні писанки** з неповторними орнаментами та розмаїттям кольорів.

До **Всесвітнього дня вишиванки** підготували **етнофотозону**, де можна було зробити фото у вишиванці та поринути в затишну атмосферу українського старовинного побуту, помилуватися унікальною майстерністю вишитих виробів з приватних колекцій.

З нагоди відзначення **160-річчя від дня народження М. Коцюбинського** підготували **виставку «Літературні обрії Михайла Коцюбинського»** та організували **екскурсію «Основні віхи життя і творчості Михайла Коцюбинського»** для здобувачів до **Вінницького літературно-меморіального музею Михайла Коцюбинського**. Студенти

дізналися багато цікавого про постать видатного земляка, який народився і провів значну частину життя саме у Вінниці.

До **Дня захисників і захисниць України** підготували **віртуальний інформаційний дайджест «Пишаюся Тобою, Воїн добра»** https://youtu.be/sn08eWdLZ_g та організували **зустріч з письменницею, засновницею ГО «Відроджена», переможницею всеукраїнської церемонії «Жінка третього тисячоліття» 2024 р. Світлоною Пеньковою, дружиною авіатора Віктора Пенькового, який загинув, захищаючи Україну. На заході відбулася презентація книги С. Пенькової «Українські Колібри», присвяченої загиблому під час виконання бойового завдання чоловікові авторки.**

Бібліотека долучилася до написання **Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності**. Перед написанням диктанту був проведений захід **«Рідна мова – серця подих»**.

Студенти читали гуморески, декламували вірші, в тому числі авторські, виконували українські пісні. У воєнних умовах українська мова стала стратегічною зброєю, символом незламності та віри.

За звітний період було підготовлено і представлено **13 віртуальних виставок** до знаменних та пам'ятних дат. Зокрема, **віртуальну виставку-портрет «Степан Руданський: терни долі»** до 190-річчя від дня народження нашого земляка. Його творча спадщина не втрачає з часом актуальності, героїчні й трагічні події останнього часу змушують по-новому осмислити патріотичну творчість великого українця.

З нагоди Дня Соборності України створили **історико-інформаційний дайджест «Соборна. Вільна. Неподільна...»**

<https://youtu.be/8iinkY2q5a0>.

До 2-ї річниці повномасштабного російського вторгнення в Україну підготували **інформаційний калейдоскоп «Світло перемаже темряву»**. Головний акцент – народ бореться, шанує всіх наших Героїв, вірить у Збройні Сили України. Впевнені, що наші зусилля допоможуть Україні перемогти в цій війні.

Бібліотека розробила віртуальний **інформаційний дайджест «Чорнобиль – біль і скорбота України»**. У цей день ми вшановуємо пам'ять про трагічну подію, яка залишила невиліковні рани в серцях багатьох людей і мала надзвичайно великий вплив на навколишнє середовище та життя мільйонів людей.

Наукова бібліотека ДонНУ організувала і провела у різних форматах **понад 60 просвітницьких заходів**, з них: 22 тематичні книжково-ілюстративні виставки і перегляди літератури (віртуальних – 6); 17 масових заходів (тематичних бесід, засідань клубів за інтересами, годин інформаційної грамотності); оформлено: 3 тематичних лонгріди, 3 інтерактивні виставки, 2 презентації книг; 4 відео-презентації (до Дня знань, Міжнародного дня студента та ін.). Загалом до участі у бібліотечних заходах протягом року долучилося 357 осіб.

3 нагоди відзначення **210-річчя від дня народження Кобзаря** бібліотека організувала та представила **мультимедійний проєкт «Шевченко – для усіх століть».**

У бібліотеці продовжили роботу **клуби за інтересами**

«Краєзнавчий конспект» і «Молодіжний простір». У рамках тематичних засідань відбулося 8 занять.

Колоритно до **Дня української вишиванки** проведено **тематичний захід «Вишиванка – це код нашої Перемоги!»** за участю етнографа, доцента кафедри культури методичного навчання історії та спеціальних історичних дисциплін історичного факультету ВДПУ, члена Національної спілки краєзнавців України – В. Косаківського, який у своїй розповіді тісно поєднав історію вишиванки від давнини до сьогодення.

Про історію та сьогодення рідного Поділля здобувачі освіти дізналися під час зустрічей із науковцями **Вінницького обласного краєзнавчого музею**. Я. Короленко, в. о. завідувача відділу археології, презентувала студентам «Археологічні мандри Вінниччиною». Старший науковий співробітник відокремленого підрозділу «Музей Мужніх» Т. Войнаровська зворушливо розповіла про життєвий подвиг мужніх Героїв-земляків – учасників історичних подій на Майдані та російсько-української війни під час проведення огляду тематичної музейної виставки «України щит».

Засідання клубу за інтересами «Краєзнавчий конспект»

Досить змістовними та цікавими для учасників клубу «Молодіжний простір» були:

– **тренінги** із спеціалістом біосугестивної психотерапії, фасилітатором груп самодопомоги А. Козулею на тему: «Сила думки. Міф чи реальність?»;

– **зустрічі** із фахівцем зі здорового харчування, дієтологинею, психологинею, арт-терапевткою, фахівчиною по роботі із психосоматичними розладами та психології харчування Г. Бурковською на тему «Здорова їжа. Що це?» та ін.

Засідання клубу за інтересами «Молодіжний простір»

Здобувачі освіти Стусівського університету активно долучилися до участі у фестивалі «Поетичні віражі 2024», метою якого була презентація творчості сучасних українських поетів та власної поезії.

На сайті наукової бібліотеки та її сторінках у соціальних мережах продовжено роботу із **популяризації** та зацікавлення фоловерів до пізнання нових творів та імен української літератури у рубриках «#БібліотекарРадитьПрочитати», «#цікаве_до_кави» та створених цього року тематичних рубрик: #Літературний календар, # Невідомі українці.

Науково-дослідна робота

Бібліотека ВНМУ проводила ґрунтовні науково-краєзнавчі дослідження в рамках проєкту «Пам'ять університету». У 2024 р. на основі зібраних матеріалів було видано:

– біобібліографічний покажчик серії «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова»: «Дейнека І. Я. – ректор післявоєнного часу» до 120-річного ювілею І. Я. Дейнеки, професора, ректора (1944–1951) ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

– біобібліографічний покажчик серії «Вчені нашого університету»: «Хірургія як мистецтво» до 60-річного ювілею професора, завідувача кафедри хірургії медичного факультету №2 О. Є. Каніковського.

– календарі знаменних і пам'ятних дат: «ВНМУ ім. М. І. Пирогова: ювілеї, події, дати – 2025» та «Вінниччина медична – 2025».

Подано матеріали до календарів знаменних дат на 2025 рік для ВОУНБ та ННМБ.

Проводили дослідження за темами: «Історія

ВНМУ в документах і спогадах», «У бронзі, мармурі й граніті», «Зламани, але нескорені», «Літопис випускників». В процесі пошукової роботи віднайдено світлини та нові матеріали.

Здійснювали пошук і збір матеріалів про медиків Вінниччини, викладачів, студентів і випускників ВНМУ на тему «Співробітники та студенти на фронті російсько-української війни 2014–2024 рр.». Віднайдено матеріали та прізвища понад 90 Героїв, які стали на захист суверенітету та територіальної цілісності України.

Цінним ресурсом для історичного та культурного збагачення були **електронні виставки**, підготовлені в **циклі «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова в особах»**:

– «Що віддав – те твоє, що сховав – те пропало» до 100-річчя від дня народження професора, завідувача кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії Г. В. Терентьєва;

– «Василь Антонович Корнійчук» до 100-річчя від дня народження доцента, ректора Вінницького державного медичного інституту (1970–1973);

– «Лейбович Яків Леонтійович» до 135-річчя від дня народження професора, першого завідувача кафедри судової медицини (1939–1941) ВДМІ;

– «Грабченко Іван Митрофанович» до 130-річчя від дня народження професора ВНМУ;

– «Рафаїл Давидович Габович – видатний гігієніст, завідувач кафедри загальної гігієни Вінницького медичного інституту (1953-1960)»;

– «Олександр Анатолійович Отелін» до 120 річчя від дня народження професора, директора Вінницького фармацевтичного інституту (1930–1931).

У 2024 р. досвід роботи, наукові пошуки та досягнення наукової бібліотеки ВНМУ представлено у **34 статтях** (2-м присвоєно DOI), серед них: 12 статей подано до «Енциклопедії Сучасної України», 7 – розміщено у Вікіпедії. Підготовлено **11 тез конференцій, 18 видань, в т. ч. 13 інформаційних, неопублікованих виступів – 10.**

Наукова активність працівників бібліотеки підтверджується наявністю **профілів у Google Scholar**. На даний час у більшості працівників **індекс Гірша** знаходиться на рівні 2, що свідчить про певний рівень наукової активності та впливовість їхніх досліджень у відповідних галузях. Загальна **кількість наукових публікацій** серед працівників варіюється в межах від 30 до 57, що демонструє їхню активну участь у науковій діяльності, підготовці статей, монографій та методичних матеріалів. **Показник цитування** публікацій коливається від 6 до 16, що вказує на певний рівень зацікавленості їхніми роботами з боку інших науковців.

Бібліотека ВДПУ, популяризуючи надбання вчених університету, підготувала **біобібліографічний показник** із серії «Педагоги Вінниччини» – присвячений проф. Н. І. Лазаренко.

Праці викладачів ВДПУ за 2019-2024 рр. відображено у **бібліографічному показнику** «Цифрові технології в освіті» – дослідження цифрових інструментів у навчанні.

До X Українсько-польського наукового форуму створено **показник наукових праць** з цифровізації та українсько-польської співпраці «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 2005–2024».

Науково-технічна бібліотека ВНТУ продовжувала роботу над проектною діяльністю. Інформаційно-освітній **проект «Науку творять обрані»** покликаний популяризувати наукові надбання вчених ВНТУ. У 2024 р. підготовлено **біобібліографічні показники** серії «Вчені нашого університету» до ювілеїв професорів: Ю. Буреннікова, Л. Поліщука, В. Петрук, В. Біліченка, Т. Мартинюк.

В рубриці «Штрихи до портрета вченого»

підготовлено віртуальні виставки-презентації до ювілейних дат науковців О. Бісікала, О. Осадчука та С. Павлова.

В рубриці «ВНТУ у Вікіпедії» було додано сторінки професорам В. Мокіну, В. Мельнику, О. Петрову.

Бібліотека **долучилась до марафону WikiGar** та створила статті-сторінки жінкам-науковицям університету – доцентці С. Кирилашук та професорці І. Єпіфановій. Водночас було відредаговано сторінки науковцям ВНТУ з посиланням на повні тексти їхніх праць у відкритому доступі.

Новостворену рубрику «Доктори наук ВНТУ в Енциклопедії Сучасної України» наповнили статтями про докторів наук ВНТУ: В. Біліченка, М. Бурбело, Т. Герасима, І. Єпіфанову, Н. Карачину, В. Комара, А. Полив'янчука, А. Ранського, О. Романюка, В. Савуляка, Р. Сивака, С. Ткаченка.

У рамках краєзнавчого проєкту «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє» користувачам бібліотеки було представлено розповіді про непересічних особистостей, які вплинули на розвиток нашого міста, країни, людства: Р. Скалецького, Г. Нарбута, В. Боржковського.

Цикл розповідей «Подорож музеями Вінниччини» зацікавив читачів презентаціями «Резиденції родини Собанських» та «Відомі зодчі України».

Працівники **наукової бібліотеки ДонНУ** впродовж 2024 р. долучилися до участі в конкурсі Вікіпедії «Культурна спадщина та видатні постаті краю». Зокрема, **підготували 2 статті:** «Волошенюк Ганна Леонтіївна», «Меморіальний музей-садиба академіка Д. Заболотного».

Здійснювали **адміністрування профілів науковців** для подання до національного наукометричного сервісу «Бібліометрика української науки».

У бібліометричному профілі установи **доповнили посилання на ORCID** анкети 25 науковців ДонНУ імені Василя Стуса, що вже розміщені на сервісі; додали 25 анкет вчених, інформація про яких була відсутня у Бібліометриці.

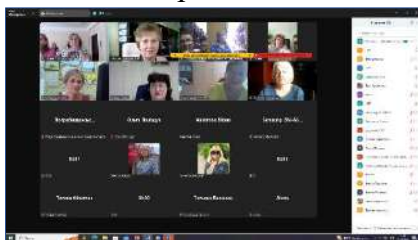
Науково-методична робота

В рамках роботи Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО відбулися:

- науково-практична конференція «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО», що об'єднала колег МО з фахівцями Києва (Петруновська С. В., головна бібліотекарка НТБ ім. Г. І. Денисенка Нац. техніч. ун-ту України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського») та Харкова (Павленко Т. Б., заступниця директорки Наукової бібліотеки ХНМУ);

- семінар «Авторське право: захист інтелектуальної власності та доступ до інформації». Загальні питання норм Закону України «Про авторське право і суміжні права», висвітлила Слотюк Г. М., заступник директора з наукової роботи та інформатизації Вінницької ОУНБ ім. В. Отамановського;

- науково-практичний семінар «Бібліотечна діяльність і авторське право» став продовженням теоретичної частини попереднього заходу. Заступник директора Наукової бібліотеки ВНМУ Мельник М. І. основну увагу акцентувала на практичних питаннях застосування авторського права в бібліотечній діяльності;

- семінар «Облік електронних ресурсів» проведено в рамках «Бібліостудії професійних ініціатив». Завідувач відділу комплектування, наукової обробки літератури та книгозберігання НТБ ВНТУ Шевчук В. В. розповіла про джерела комплектування е-ресурсів, їх облік в АБІС «УФД/Бібліотека», можливості використання в освітньо-науковому процесі;

– **тренінг «Робота з УДК»** було проведено для бібліотек фахових коледжів. Колегам було детально представлено складні приклади систематизації медичних видань, словників та видань воєнної тематики;

– **вебінар «Психологічні особливості культури підтримки під час війни»**. Гулик І. В., завідувачка відділу культурно-просвітницької роботи Наукової бібліотеки ВНМУ, поділилася з колегами знаннями про специфіку переживання втрати і горювання та обговорила особливості підтримки людей, що перебувають у важкому психологічному стані;

– **тренінг «Онлайн-платформи та інструменти в роботі бібліотечного фахівця»** проведено для працівників бібліотек фахових медичних коледжів Вінниччини. Коучер Гулик І. В. ознайомила з можливостями використання ресурсу Canva та продемонструвала практичні прийоми роботи з контентом;

– **засідання ради Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО**. На зустрічі було проаналізовано роботу бібліотек, розглянуто й обговорено план заходів, визначено та узгоджено їх проведення. Заслухано інформацію Білоус В. С. (ВДПУ) про діяльність Вінницького регіонального відділення УБА.

Видання «Аналіз діяльності Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО за 2023 рік»

містить порівняльний аналіз основних показників діяльності бібліотек, що дає змогу оцінити динаміку їхнього розвитку. Представлені статистичні дані відображають зміни кількості користувачів, обсяги фондів, книговидачі, відвідування, кількості проведених заходів та ін. Порівняння з результатами попередніх років дозволяє виявити тенденції, сильні сторони та напрями, які потребують вдосконалення. Це сприяє оцінці ефективності роботи кожної бібліотеки окремо та розробці рекомендацій для оптимізації діяльності всієї мережі бібліотек ЗВО.

Підготовлено 14-й випуск інформаційного вісника методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниця «Бібліопростір».

Видання висвітлює стратегічні напрями, пріоритети роботи бібліотек МО у 2024 р. та важливі події в їх діяльності. Представлено досягнення, ключові заходи та ініціативи, що вплинули на розвиток бібліотечної спільноти. Особливу увагу приділено інноваційним практикам, які бібліотеки впроваджували протягом року, а також їхньому внеску у популяризацію читання, культурного розвитку та інформаційної грамотності серед користувачів.

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО» містить актуальні доповіді, які висвітлюють досвід бібліотек ЗВО, спрямований на вдосконалення різних аспектів бібліотечної діяльності. У матеріалах збірника представлено практичні та теоретичні напрацювання, що охоплюють такі ключові напрями як поліпшення якості інформаційно-

бібліотечного обслуговування користувачів, зокрема, через інтеграцію сучасних цифрових інструментів і персоналізований підхід до задоволення інформаційних запитів; якісне бібліографування наукових доробків, що забезпечує їхню доступність, точність та відповідність міжнародним стандартам; оптимізацію роботи з інформаційними ресурсами тощо.

Фахівці бібліотеки ВНМУ активно брали участь у різних Всеукраїнських професійних заходах. Загалом у 2024 р. вони стали учасниками **9 конференцій, 6 семінарів, 21 вебінару**. Для слухачів курсів підвищення кваліфікації працівників бібліотек різних відомств області Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму фахівці бібліотеки ВНМУ прочитали **5 лекцій** різної тематики.

Працівники бібліотеки ВДПУ підвищували професійний рівень у офлайн- та інтернет-конференціях, онлайн-лекціях та семінарах, презентаціях, тренінгах. Брили активну участь у **днях академічної доброчесності**, де розповідали про електронні ресурси бібліотеки та їх відповідальне використання. Директор бібліотеки долучилася до **заходів, організованих освітньо-науковим центром «ХАБ «NOTBOX» ВДПУ** з доповідями: «Наукометрія: Наукометричні показники. Наукометричні рейтинги. Шляхи підвищення індексу цитування вченого», «Університетська бібліотека в системі наукометричного супроводу науково-дослідної та освітньої діяльності ВДПУ імені Михайла Коцюбинського».

Працівники науково-технічної бібліотеки ВНТУ брали участь у низці професійних заходів, спрямованих на обмін досвідом та вдосконалення бібліотечної діяльності:

– **круглий стіл «Електронні ресурси: види, комплектування, облік та використання в освітній та науково-дослідній діяльності університету»** проведено у ВНТУ з метою обговорення електронних ресурсів, їх комплектування, обліку та використання в освітній і науковій діяльності;

– **круглий стіл «Майбутнє інформаційних професій: роль та перспективи спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна**

справа» проведено в ДонНУ, де було проаналізовано перспективи розвитку інформаційних професій;

– **робоча зустріч** з колегами бібліотеки ДонНУ з метою вивчення досвіду впровадження АБІС Коха.

Важливим чинником функціонування **бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ** була діяльність з організації підвищення кваліфікації працівників бібліотеки, створення необхідних умов для самоосвіти, забезпечення участі в роботі Вінницького методичного об'єднання бібліотек ЗВО.

Співробітники бібліотеки долучилися до **онлайн-зустрічі** «Психологічні особливості переживання стресу під час війни», **семінару** «Авторське право: захист інтелектуальної власності та доступ до інформації», **круглого столу** «Електронні ресурси: види, комплектування, облік та використання в освітній та науково-дослідній діяльності університету». Доповідь «Науковий вектор розвитку бібліотек ЗВО: виклики та можливості» на науково-практичній **онлайн-конференції** «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО» представила провідний бібліограф книгозбірні. Співробітники бібліотеки брали також участь у заняттях **Університету культури** «Книга і суспільство» на базі ВОУНБ ім. В. Отамановського, в урочистостях з нагоди відзначення Всеукраїнського дня бібліотек.

Провідний бібліотекар книгозбірні пройшла навчання на базі Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму і отримала свідоцтво.

Протягом року фахівець бібліотеки брала участь у **вебінарах** від Clarivate та успішно склала фінальний тест двотижневої Всеукраїнської програми сертифікації по Web of Science, що засвідчує отриманий диплом.

Бібліотекарі ДонНУ з метою підвищення фахових компетентностей і самоосвіти брали участь у:

- низці вебінарів компанії Clarivate: «Оформлення статті за форматом журналу з EndNote», «Відповідальний академічний штучний інтелект для дослідників Web of Science», «Згадуючи олімпіаду: здобутки наукові та спортивні» та ін.;
- інтерактивному семінарі «Бібліотечний цифровий контент епохи штучного інтелекту»;
- Вікізустрічі до 20-річчя Української Вікіпедії;
- вебінарі Вікіпедії «Культурна спадщина та видатні постаті краю»;
- вебінарі «Історія створення Національного зведеного каталогу Польщі та співпраця з ним бібліотек України»;
- вебінарі у рамках проекту Optima;
- презентації книжки С. Пенькової «Українські колібрі»;
- тренінгах та практичних заняттях Вінницького обласного МО бібліотек ЗВО.

Персонал бібліотеки

Професійний і компетентний бібліотечний персонал є ключовим чинником ефективної роботи бібліотеки. Саме від фаховості, інноваційної діяльності та творчого підходу бібліотекарів залежить успішний розвиток бібліотеки, її здатність адаптуватися до сучасних викликів та відповідати потребам освітнього й наукового середовища.

У 2024 р. спостерігається тенденція до зменшення кадрового потенціалу бібліотек. Зокрема, загальна кількість бібліотечних працівників у бібліотеках МО зменшилася на 7 осіб (з 81 до 74). Найбільша кількість працівників стабільно залишається у бібліотеці ВНМУ – 29 осіб, що на 12 працівників перевищує наступну за кількістю штату бібліотеку ВНТУ (17 ос). Проте у 2024 р. саме в бібліотеці ВНМУ зафіксовано найбільші втрати персоналу, де із 33 працівників залишилося 29 (-4 ос.). У бібліотеках ДонНУ та ВТЕІ працюють по 8 працівників, у них в 2024 р. зменшення відбулося на 2 ос. та 1 ос. відповідно. Стабільна кадрова ситуація залишилася у бібліотеках ВДПУ (17 ос.) та ВНТУ (12 ос.). (Табл. 11)

Персонал бібліотеки

Табл. 11

Бібліотека	Бібліотечні працівники		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	33	29	-4
ВДПУ	12	12	0
ВНТУ	17	17	0
ВТЕІ	9	8	-1
ДонНУ	10	8	-2
Всього	81	74	-7

За освітою найвищий кваліфікаційний рівень у працівників бібліотек ВДПУ та ВТЕІ, де 100% персоналу мають другий (магістерський) рівень. У бібліотеці ВНТУ більшість співробітників також мають другий (магістерський) рівень, за винятком 1 фахівця з першим (бакалаврським) рівнем. У бібліотеці ДонНУ працюють 7 магістрів другого рівня та 1 бакалавр. Найрізноманітніший за рівнем освіти склад персоналу має бібліотека ВНМУ: 24 магістри другого рівня, 4 молодші бакалаври та 1 працівниця з повною загальною середньою освітою.

За стажем роботи склад бібліотечних працівників у всіх бібліотеках МО має схожі характеристики. Найбільшу частку персоналу становлять фахівці з понад 20-річним стажем, яка загалом у бібліотеках МО становить 73% (54 особи) від загальної кількості персоналу (74 особи). По кожній бібліотеці окремо: ВНТУ – 88% (15 осіб), ВДПУ – 75% (9 осіб), ВНМУ – 69% (20 осіб), ДонНУ – 63% (5 осіб) та ВТЕІ – 63% (5 осіб). Наступні за чисельністю працівники зі стажем від 10 до 20 років у бібліотеках МО складають 21,6% (16 осіб). Розподіл у кожній бібліотеці такий: ВТЕІ – 37,5% (3 особи), ВДПУ – 25% (3 особи), ДонНУ – 25% (2 особи), ВНМУ – 24,1% (7 осіб), ВНТУ – 5,9% (1 особа). Кількість працівників із меншим стажем роботи є незначною. Від 3 до 9 років працюють лише 2 фахівці у бібліотеці ВНМУ та 1 – у ДонНУ. Найменшу групу становлять бібліотекарі зі стажем до 3 років – лише 1 співробітник у ВНТУ.

Аналіз статистичних показників персоналу бібліотеки не однозначний. Досконалість в роботі не завжди вимірюється

стажем і рівнем освіти працівника. Якість роботи бібліотекарів залежить від багатьох чинників. Зокрема, вона забезпечується поєднанням професійної компетентності, сучасних технологій, ефективної комунікації та безперервного розвитку. Головним фактором успіху є прагнення до знань, ініціативність та інноваційний підхід у бібліотечній справі.

Матеріально-технічна база

Матеріально-технічна база бібліотек ЗВО Вінницького обласного методичного об'єднання в основному забезпечувала якісне функціонування бібліотек та комфортні умови як для користувачів, так і бібліотечних працівників.

У 2024 р. відбулося зменшення площі бібліотеки ДонНУ на 133 кв. м. і становила 233,5 кв. м. Зокрема, площа для зберігання фондів – 71,1 кв. м., що на 24,2 кв. м. менше від 2023 р., площа для обслуговування користувачів – 110, 2 кв. м., що на 70,1 кв. м. менше. Кількість читальних залів залишилася стабільною – 3, проте кількість місць для читачів скоротилася на 44 од. і становить 31 читацьке місце. В інших бібліотеках площі залишилися стабільними: ВНМУ (3624,5 кв.м), ВНТУ (2755 кв.м), ВДПУ (1732,9 кв.м), ВТЕІ (624,5 кв.м). Жодна бібліотека не потребувала ремонту, що свідчить про належне утримання приміщень.

Технічне оснащення бібліотек на задовільному рівні. Загальна кількість комп'ютерів у бібліотеках становила 257 од. Всі бібліотеки МО надавали доступ до інформаційних ресурсів, в т. ч. через мережу «Інтернет», та забезпечували комфортну роботу користувачів. Оснащення копіювально-розмножувальною технікою (сканери, принтери, копіювальні апарати тощо) переважно задовільняло потреби бібліотекарів і читачів.

Бібліотеки використовували різне ліцензійне програмне забезпечення: бібліотека ВНМУ – ІРБІС-64, бібліотека ВДПУ – ІРБІС-32, бібліотеки ВНТУ та ВТЕІ – УФД «Бібліотека». Бібліотека ДонНУ перебувала на етапі переходу з ІРБІС-64 на міжнародну відкриту автоматизовану бібліотечну інформаційну систему Koha, зокрема освоєння її основних модулів: «Каталогізація», «Користувачі», «Обіг», «Надходження», «Серійні видання», «Інструменти».

НОВЕ В РОБОТІ

Наукова бібліотека ВНМУ завдяки багаторічним дослідженням історико-медичного краєзнавства Вінниччини та університету **створила фейсбук-сторінку «Вінниччина медична»**. Кожна публікація на цій платформі стає кроком до глибшого пізнання регіональної медичної спадщини, розкриваючи нові аспекти історичного розвитку медицини в регіоні. Основний акцент у публікаціях зроблено на висвітленні наукової спадщини науковців університету. Значна частина матеріалів присвячена видатним медикам, уродженцям Вінниччини, випускникам університету, а також різноманітним подіям, пов'язаним із розвитком медицини в регіоні. На сторінці також відбувається знайомство з новими виданнями бібліотеки, що сприяє залученню ширшої аудиторії до вивчення і збереження медико-історичних надбань.

Було проведено велику роботу зі **створення нового сайту бібліотеки** з метою його інтеграції в загальну концепцію вебресурсу університету. Для забезпечення єдиного візуального стилю, гармонійного вигляду всіх розділів та створення естетично привабливої, зручної та функціональної платформи було проведено детальний аналіз інформаційних потреб користувачів. На основі цього ретельно опрацьовано структуру сайту, оптимізовано його навігацію та систематизовано змістове наповнення кожного розділу.

На сайті бібліотеки було **удосконалено розділ «Наукові та освітні бази даних»**, де розміщено добірку інформаційних ресурсів, які є незамінними інструментами для навчання та проведення наукових досліджень. Розділ поділено на такі підрозділи: передплатні ресурси, українські наукові ресурси відкритого доступу, міжнародні наукові та освітні ресурси, спеціалізовані бази даних з медицини та суміжних наук.

Бібліотека ВДПУ на сайті **створила нову сторінку «Вінниччина і повномасштабне вторгнення російських військ в Україну»**, де розміщено «Дошку пам'яті» загиблих воїнів ВДПУ та інформацію про терористичну атаку на Вінницю 14 липня 2022 р.

З'явилися **рубрика «Оформлення цитувань та посилань»** для студентів, щоб уникнути плагіату; **блок «Відкриті освітні ресурси»** із посиланнями на електронні матеріали бібліотеки, кафедр ВДПУ, фахові журнали та відкриті джерела Інтернету.

Бібліотека почала надавати **цифровий ідентифікатор об'єкта (DOI)** та пересилати його в Інформаційно-обчислюваний центр для активації. За цей період було присвоєно DOI 20 підручникам та монографіям.

Наукова бібліотека ВНТУ розпочала роботу з **вивчення** можливостей **автоматизованої бібліотечної інформаційної системи (АБІС) Kooha** для її подальшого впровадження в діяльність бібліотеки. Досліджували функціональні можливості системи, зокрема каталогізацію, облік фонду, управління електронними ресурсами, обслуговування користувачів та інтеграцію з іншими інформаційними платформами. Також проводили аналіз досвіду використання Kooha в інших бібліотеках, оцінювали переваги та виклики її впровадження, а також потенційні зміни в бібліотечних процесах після переходу на цю систему.

Наукова бібліотека ДонНУ продовжувала процес **впровадження АБІС Kooha** у роботу шляхом освоєння її основних модулів: «Каталогізація», «Користувачі», «Обіг», «Надходження», «Серійні видання», «Інструменти». З цією метою для працівників бібліотеки: підготовлено **презентації** «Про роботу з модулем «Пакетна робота з користувачами» й «АБІС Kooha. Деякі питання»; проведено **2 практичні заняття; семінари, консультації** щодо введення/коригування карток користувачів; розроблено низку **методичних інструкцій**; проведено **онлайн-зустріч** із колегами із наукової бібліотеки Українського католицького університету.

Розпочато процес **штрих-кодування книжкового фонду.**

Для нотаток

**Вінницьке обласне методичне об'єднання
бібліотек закладів вищої освіти**

**Наукова бібліотека імені Гордія Палія
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова**

**Аналіз діяльності
Вінницького обласного методичного
об'єднання бібліотек ЗВО
за 2024 рік**

Вінниця, 2025

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

А 64

Укладачі: Кравчук Н. М., директор наукової бібліотеки
Мельник М. І., заступник директора
наукової бібліотеки

А 64 Аналіз діяльності Вінницького обласного
методичного об'єднання бібліотек ЗВО за 2023 рік /
Вінниц. метод. об-ня б-к ЗВО, Наук. б-ка імені
Гордія Палія ВНМУ ім. М. І. Пирогова ; уклад.:
Н. М. Кравчук, М. І. Мельник. – Вінниця, 2025. –
56 с.

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

ЗМІСТ

Мережа Вінницького обласного МО бібліотек ЗВО	4
Бібліотечний фонд	5
Обслуговування користувачів	10
Довідково-інформаційне обслуговування	13
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	15
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	16
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	19
Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ	20
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	23
Соціокультурна діяльність	25
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	25
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	30
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	31
Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ	35
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	38
Науково-дослідна робота	41
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	41
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	43
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	43
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	44
Науково-методична робота	45
МО бібліотек ЗВО	45
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	48
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	48
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	48
Бібліотека ВТЕІ ДТЕУ	49
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	50
Персонал бібліотек	50
Матеріально-технічна база	52
Нове в роботі бібліотек	53
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	53
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	53
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	54
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	54

Мережа Вінницького обласного МО бібліотек ЗВО

Вінницьке обласне методичне об'єднання бібліотек закладів вищої освіти об'єднує 9 бібліотек м. Вінниці та області, до складу якого входять 5 бібліотек ЗВО III–IV рівнів акредитації та 4 бібліотеки медичних фахових коледжів I–II рівнів акредитації:

- Наукова бібліотека імені Гордія Палія Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова;
- Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
- Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету;
- Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету;
- Наукова бібліотека Донецького національного університету імені Василя Стуса;
- Бібліотека Вінницького медичного фахового коледжу ім. акад. Д. К. Заболотного;
- Бібліотека Гайсинського медичного фахового коледжу;
- Бібліотека Могилів-Подільського медичного фахового коледжу;
- Бібліотека Погребищенського медичного фахового коледжу.

Основне завдання методичної роботи було спрямоване на підвищення ефективності діяльності бібліотек ЗВО, їх адаптацію до сучасних вимог інформаційного суспільства та інтеграцію найкращих практик бібліотечної справи. Складовими аспектами роботи методоб'єднання були:

– розвиток професійних компетенцій бібліотечних працівників шляхом організації конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів та ін.;

– консультативна діяльність з обміну досвідом щодо впровадження сучасних підходів до організації бібліотечної роботи;

– методологічна підтримка завдяки розробці рекомендацій з питань управління бібліотечною справою;

– партнерство і співпраця між бібліотеками для забезпечення сучасних потреб академічної спільноти.

Формування платформи професійного розвитку працівників бібліотек відбувалося з урахуванням потреб кожної бібліотеки та особливостей освітнього й наукового процесів закладів освіти.

Діяльність Вінницького обласного методичного об'єднання проаналізовано лише в межах бібліотек закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації.

Бібліотечний фонд

Політика формування бібліотечного фонду орієнтована на задоволення потреб користувачів в освітньому процесі, науково-дослідній діяльності, самостійному навчанні та культурному збагаченні. В сучасних умовах ключову роль відіграє доступність, яка досягається шляхом інтеграції традиційних друкованих видань із електронними ресурсами, що значно розширює можливості доступу до інформації, релевантної потребам користувачів.

Протягом 2-х останніх років спостерігається значне зменшення кількості фонду у бібліотеках МО. Це насамперед пояснюється тим, що бібліотеки виконують рекомендації Міністерства культури та стратегічних комунікацій «Щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України».

На 1.01.2025 р. загальна кількість фонду бібліотек МО становила 1 869 832 пр., що на 85 780 пр. менше в порівнянні з 2023 р. Зменшення фонду зафіксовано в усіх бібліотеках, за винятком ДонНУ. Найбільше скорочення фонду відбулося у бібліотеках ВДПУ (-53 108 прим.) та ВНТУ (-30 136 прим.). (табл. 1)

Загальна кількість бібліотечного фонду

Табл. 1

Бібліотека	Було на 1.01.2024	Є на 1.01.2025	Ріст у 2024 р.	Ріст у 2023 р.
ВНМУ	579 911	578 600	-1311	+62
ВДПУ	458 908	405 800	-53 108	-53 866
ВНТУ	640 476	610 340	-30 136	-37 689
ВТЕІ	236 750	234 503	-2247	-8037
ДонНУ	39 567	40 589	+1022	+1762
Всього	1 955 612	1 869 832	- 85 780	-97 768

За видовою ознакою, як завжди, переважає книжковий фонд та періодичні видання. Наразі в пріоритет виходять **електронні локальні та віддалені ресурси**. Найбільші зібрання мережних локальних документів та електронних носіїв із записом належать бібліотекам ВТЕІ (14 988 од.), ВДПУ (10 981 од.), дещо менша кількість у ВНТУ (3586 од.), ВНМУ (1450 од.), ДонНУ (914 од.). У процентному відношенні до загального фонду найбільшу частку становлять електронні ресурси у бібліотеках ВТЕІ (6,4%), ВДПУ (2,7%) та ДонНУ (2,3%). (Табл. 2)

Стосовно мережних віддалених ресурсів, то найбільше БД ліцензійних ресурсів передплачених і тестового доступу надавалося користувачам бібліотек ВНТУ (10 БД) і ВНМУ (9 БД), їм поступилися ВДПУ (5 БД), ВТЕІ (4 БД), ДонНУ (2 БД). Серед ресурсів відкритого доступу (посилання на безкоштовні інтернет-ресурси, внесені до власних БД) лідирує бібліотека ВТЕІ (20 435 од.), на другому місці – бібліотеки ВДПУ (1477 од.) і ВНТУ (1224 од.), найменше таких ресурсів у ДонНУ (670 од.) та ВНМУ (190 од.). (Табл. 2)

Електронні ресурси

Табл. 2

Бібліотека	Ел. носії із записом	Мережні локальні	Ліцензійні віддалені БД	Відкритого доступу (посилання)
ВНМУ	646	804	9	190
ВДПУ	927	10 054	5	1477
ВНТУ	100	3486	10	1224
ВТЕІ	59	14 929	4	20 435
ДонНУ	106	808	2	670
Всього	1838	30 081	30	23 996

За цільовим призначенням фонди бібліотек в основному забезпечують потреби здобувачів вищої освіти та науковців. У структурі фонду домінують навчальні видання в бібліотеках ВТЕІ – 55% (128 891 пр.), ВДПУ – 50,9% (206 374 пр.), ВНТУ – 37,8% (230 771 пр.). Наукові видання переважають у бібліотеках ДонНУ – 46,1% (18 730 пр.) та ВНМУ – 37,9% (219 386 пр.).

Рідкісні та цінні видання сформовані лише у 2-х бібліотеках: ВНМУ (6529 пр.) та ВДПУ (1646 пр.). В порівнянні з минулим роком колекції бібліотеки ВНМУ збільшилися на 988 пр. та ВДПУ – на 115 пр.

За мовною ознакою у всіх бібліотеках МО фонди державною мовою становлять 776 664 пр. (41,5% від загального фонду). Водночас фонди іноземними мовами домінують, їх загальна кількість сягає 1 093 168 пр. Основну частку серед них займають російськомовні видання – 997 879 пр., іншими іноземними мовами – 95 289 пр. Такий розподіл є цілком логічним, оскільки процес повної актуалізації фондів вимагає певного часу. На сьогодні найбільша частина фонду українською мовою зосереджена лише у бібліотеках ВТЕІ (154 631 пр., що на 74 759 пр. більше від іноземної) та ДонНУ (36 383 пр., що на 32 177 пр. більше від іноземної). (Табл. 3)

Бібліотечний фонд за мовами

Табл. 3

Бібліотека	укр. мова	іноз. мови	в т.ч.
			рос. мова
ВНМУ	184 507	394 093	349 817
ВДПУ	197 156	208 644	173 310
ВНТУ	203 987	406 353	403 142
ВТЕІ	154 631	79 872	68 892
ДонНУ	36 383	4206	2718
Всього	776 664	1 093 168	997 879

У 2024 р. значне **вилучення із фондів** російськомовних видань відбулося в бібліотеках ВДПУ та ВНТУ. Відповідно саме ці бібліотеки списали найбільшу кількість літератури: ВДПУ – 54 898 пр. і ВНТУ – 32 369 пр. Набагато нижчі показники у бібліотеках ВНМУ – 3780 пр. та ВТЕІ – 2984 пр. У підсумку, загальне списання видань у всіх бібліотеках МО склало 94 031 пр., що в порівнянні з попереднім роком менше на 11 456 пр. (Табл. 4)

Вилучення бібліотечного фонду

Табл. 4

Бібліотека	Списання		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	2657	3780	+1123
ВДПУ	54 563	54 898	+335
ВНТУ	38 977	32 369	-6608
ВТЕІ	9201	2984	-6217
ДонНУ	89	0	-89
Всього	105 487	94 031	-11456

Причинами зменшення фондів бібліотек МО було не лише значне вилучення літератури, але й недостатнє комплектування. Хоча показник **нових надходжень** в порівнянні з попереднім роком збільшився на 523 пр., але він так і залишився низьким. У 2024 р. загальна кількість надходжень бібліотек МО становила 8251 пр. Найбільше видань придбали бібліотеки ВНМУ (2469 пр.) та ВНТУ (2233 пр.), дещо менший показник у ВДПУ (1790 пр.), ДонНУ (1022 пр.) та ВТЕІ (737 пр.). (Табл. 5)

Надходження бібліотечного фонду

Табл. 5

Бібліотека	Надходження		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	2719	2469	-250
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>0</i>	<i>804</i>	<i>+804</i>
ВДПУ	697	1790	+1093
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>161</i>	<i>266</i>	<i>+105</i>
ВНТУ	1288	2233	+945
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>238</i>	<i>357</i>	<i>+119</i>
ВТЕІ	1164	737	-427
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>547</i>	<i>461</i>	<i>-86</i>
ДонНУ	1851	1022	-829
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>140</i>	<i>0</i>	<i>-140</i>
Всього	7719	8251	+532
<i>в т.ч мереж. локальні</i>	<i>1086</i>	<i>1888</i>	<i>+802</i>

За видами видань більшість бібліотек зосередилися на поповненні фондів книгами. Винятком стали бібліотеки ДонНУ, де надходження періодичних видань (653 пр.) перевищило кількість отриманих книг (286 пр.) на 367 пр. та ВТЕІ (3 пр. книг та 257 пр. періодики). У 2024 р. значна увага й надалі приділялася комплектуванню фондів мережними локальними документами. Їх надходження становило: у бібліотеці ВНМУ – 804 од. (32,6% від загальної кількості нових видань), ВТЕІ – 461 од. (62,6%), ВНТУ – 357 од. (16%), ВДПУ – 266 од. (14,9%). (Табл. 5)

За цільовим призначенням надходження навчальних видань домінують лише в бібліотеці ВТЕІ (464 навчальних і 97 наукових), у всіх інших перевага надана науковій літературі: ВНТУ (відповідно 1501 пр. і 473 пр.), ВНМУ (1123 пр. і 881 пр.), ВДПУ (854 і 671), ДонНУ (394 і 42).

В мовному аспекті у всіх бібліотеках основна частина нових надходжень була державною мовою. Водночас фонди кожної бібліотеки поповнилися виданнями іноземними мовами, зокрема, ВНМУ – 649 пр., ВНТУ – 80 пр., ВДПУ – 64 пр., ВТЕІ – 20 пр., ДонНУ – 17 пр. Російськомовна література надійшли лише до бібліотек ВНМУ (32 пр.) і ВДПУ (14 пр.). Це пояснюється їхньою особливою цінністю: у ВНМУ ці видання належать до категорії цінних видань, у ВДПУ – до фундаментальних праць науковців.

Фінансування є ключовим елементом комплектування бібліотечних фондів. У 2024 р. усі заклади вищої освіти, за винятком ВДПУ, виділили кошти на придбання книг, передплату періодичних видань та баз даних.

Найбільше були профінансовані бібліотеки ВТЕІ (224 382 грн) та ВНТУ (206 462 грн). Бібліотека ВТЕІ, окрім книг і періодики, єдина передплатила БД на суму 198 750 грн, що становило 88,6% від загального обсягу фінансування. Загалом спостерігалася тенденція збільшення уваги до періодичних видань. Зокрема, у ВНТУ більша частина коштів 114 622 грн була виділена на періодичні видання, тоді як на книги – 91 840 грн. Бібліотека ДонНУ спрямувала всю суму 29 102 грн. виключно на передплату періодичних видань – 636 пр. (12 назв журналів, 6 газет). Бібліотека ВНМУ віддала перевагу книгам, які придбала на суму 95 961 грн, та 24 582 грн виділила на журнали. (Табл. 6)

Фінансування

Табл. 6

Бібліотека	Фінансові витрати (грн)		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	0	120 543,25	+120 543,25
ВДПУ	0	0	0
ВНТУ	99 141,50	206 462,05	+107 320,55
ВТЕІ	219 422,00	224 382,00	+4960,00
ДонНУ	60 138,75	29 102,00	-31 036,75
Всього	378 702,25	580 489,30	+201 787,05

Поповнення бібліотечних фондів частково забезпечувалося за рахунок **позабюджетних джерел**. У ВДПУ, де бюджетне фінансування було призупинено, основним ресурсом для оновлення фонду стали альтернативні джерела та підтримка користувачів. Примітно, що серед бібліотек МО саме до цієї бібліотеки надійшла найбільша кількість видань – 1 478 пр. на суму 191 949,95 грн. В інших бібліотеках дари від установ та осіб становили: ДонНУ – 386 пр. на суму 106 970 грн, ВНМУ – 362 пр. книг на суму 32 784 грн, ВНТУ – 284 пр. книг на суму 48 589,50 грн.

Обслуговування користувачів

Обслуговування користувачів потребує постійного розвитку, враховуючи нові освітні тенденції, запити користувачів та технологічні зміни, що дозволяє забезпечувати високу якість інформаційної підтримки. В умовах повномасштабної російсько-української війни забезпечення науково-освітнього процесу відбувалося в умовах гібридного навчання (онлайн і офлайн).

Загальна кількість **користувачів за єдиним обліком** загалом у бібліотеках МО уже 2-й рік поспіль зменшується. Зокрема, у 2024 р. їх кількість становила 30 341 користувач, що на 939 ос. менше в порівнянні з попереднім роком. Найбільше зниження у бібліотеках ВНМУ (-777 ос.) та ВТЕІ (-508 ос.). Позитивними показниками відзначилися бібліотеки ВНТУ (+252 ос.) та ДонНУ (+100 ос.). (Табл. 7)

Відповідна ситуація спостерігалася щодо **обслужених користувачів**. Незважаючи на загальне зниження показника в усіх бібліотеках (-577 ос.), кількість обслужених зросла у бібліотеках ВНТУ (+1793 ос.), ДонНУ (+100 ос.) та в незначній кількості ВТЕІ (+14 ос.). (Табл. 7)

Загальна кількість користувачів

Табл. 7

Бібліотека	За єдиним обліком		Ріст	Обслужені		Ріст
	2023 р.	2024 р.		2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	8929	8152	-777	28 846	28 532	-314
ВДПУ	6774	6768	-6	21 994	19 824	-2170
ВНТУ	7455	7707	+252	26 586	28 379	+1793
ВТЕІ	5712	5204	-508	10 128	10 142	+14
ДонНУ	2410	2510	+100	2410	2510	+100
Всього	31 280	30 341	-939	89 964	89387	-577

Показник відвідувань не втрачав свого приросту як серед фізичних користувачів, так і віртуальних. У всіх бібліотеках МО він становив 1 401 900 од., що на 172 570 од. більше в порівнянні з 2023 р. Значну частку цього показника становили звернення до веб-ресурсів – 887 471 од. (63,3%), яких зафіксовано більше на 228 178 од. від попереднього року. Кількість відвідувань в основному пропорційна кількості читачів у бібліотеках. Найбільший ріст зафіксовано у бібліотеках ВДПУ (+101 706 од.) та ВТЕІ (+60 480 од.). Серед звернень користувачів до веб-ресурсів лідирують бібліотеки ВДПУ (303 889 од.; 90,9%), ВТЕІ (251 012 од.; 80,7%) та ВНМУ (229 074 од.; 60,2%) В порівнянні з 2023 р. це число значно зросло у бібліотеках ВНМУ (+98 760 од.) та ВДПУ (+80 587). (Табл. 8)

Ці показники підтверджують, що бібліотеки затребувані серед своїх користувачів, які звертаються до них не лише для особистого відвідування з метою навчання, наукової діяльності чи саморозвитку і відпочинку, а й активно користуються дистанційними послугами.

Загальна кількість відвідувань

Табл. 8

Бібліотека	Відвідування		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	380 081	380 102	+21
в т.ч звернень до веб	130 314	229 074	+98 760
ВДПУ	232 553	334 259	+101 706
в т.ч веб	223 302	303 889	+80 587
ВНТУ	345 193	359 448	+14 255
в т.ч веб	78 111	91 633	+13 522
ВТЕІ	250 564	311 044	+60 480
в т.ч веб	212 182	251 012	+38 830
ДонНУ	20 939	17 047	-3892
в т.ч веб	15 384	11 863	-3521
Всього	1 229 330	1 401 900	+172 570
в т.ч звернень до веб	659 293	887 471	+228 178

Показник книговидачі свідчить про відповідність фонду запитам читачів. У 2024 р. у всіх бібліотеках МО він становив 2 849 966 пр., що на 606 025 пр. більше в порівнянні з 2023 р. Найбільша книговидача у бібліотеці ВДПУ – 943 628 пр. (+552 952 пр.) та незначне збільшення у бібліотеках ВНТУ (+42 879 пр.) та ВТЕІ (+13 727). Зменшення книговидачі відбулося у бібліотеках ВНМУ (-1090 пр.) та ДонНУ (-2443 пр.). (Табл. 9)

Загальна кількість книговидачі

Табл. 9

Бібліотека	Книговидача		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	601 203	600 113	-1090
ВДПУ	390 676	943 628	+552 952
ВНТУ	649 211	692 090	+42 879
ВТЕІ	596 322	610 049	+13 727
ДонНУ	6529	4086	-2443
Всього	2 243 941	2 849 966	+606 025

За видовою ознакою переважала видача книжкового фонду. У бібліотеці ВДПУ лідирувала видача мережних локальних документів – 880 844 пр., що становило 93,3% від загальної кількості. Другу позицію розділили ВНТУ – 236 751 пр. (34,2%) та ВТЕІ – 203079 пр. (33,3%).

За цільовим призначенням видача навчальної літератури перевищила видачу наукових видань у бібліотеках ВНТУ (78,3% від загальної книговидачі), ВТЕІ (70,8%), ВНМУ (70,4%), ДонНУ (64,1%). Лише у бібліотеці ВДПУ читачі змістили акцент: наукові видання становили 45,1%, навчальні – 40,9%.

Аналіз **мовного аспекту** свідчить, що в умовах повномасштабної війни росії проти України значно знизився інтерес до літератури російською мовою серед студентів і викладачів, які свідомо обирають українські або іноземні видання. Зокрема, використання видань державною мовою у відсотковому відношенні до загальної книговидачі становило: у ВТЕІ – 98,5%, ДонНУ – 98,4%, ВНМУ – 96,9%, ВДПУ – 86%, ВНТУ – 80,1%.

Рівень книговидачі російськомовних видань у бібліотеках МО суттєво не відрізняється. У більшості бібліотек (ВНМУ, ВДПУ, ВТЕІ, ДонНУ) їх книговидача становила менше 0,1%. Дещо вищий показник у ВНТУ (14,5%) свідчить про специфіку навчальної і наукової літератури у технічних університетах, яка до недавнього часу була російською мовою. Тому у ВНТУ читачі використовують частку таких видань через особливості технічної літератури.

Довідково-інформаційне обслуговування

Довідково-інформаційне обслуговування бібліотек охоплювало широкий спектр послуг, спрямованих на максимальне задоволення інформаційних потреб користувачів. Воно включало комплексне інформування студентів, викладачів і науковців, оперативний доступ до необхідних ресурсів, використання БД та цифрових архівів, навчання навичкам самостійного інформаційного пошуку.

Електронний каталог (ЕК) як невід’ємна частина роботи кожної бібліотеки, значно спрощував доступ до інформаційних ресурсів та підвищував ефективність обслуговування користувачів.

У 2024 р. загальна кількість бібліографічних записів ЕК у бібліотеках МО становила 1 100 593 од. В порівнянні з 2023 р. відбулося зменшення на 45 305 од. Зростання показника зафіксовано у бібліотеках ВНМУ (+10 816) та ДонНУ (+2036). В інших бібліотеках спостерігається зменшення загальної кількості записів: ВДПУ (-37 918), ВНТУ (-15 641), ВТЕІ (-4598). Такий стан насамперед пов'язаний зі списанням літератури.

Кількість нових записів напряму залежить від кількості нових надходжень. У 2024 р. відбулося незначне їх зменшення: було введено 22 483 нових записів, що на 40 менше, ніж у 2023 р. Високі показники введених записів у бібліотеці ВНМУ (10 816), в однаковій мірі у бібліотеках ВНТУ (4397) та ВТЕІ (4125), дещо нижчі у ВДПУ (1109).

Бібліотека ДонНУ перебуває на етапі впровадження АБІС Коґа. Протягом року проводилась конвертація бібліографічних записів із ІРБІС в Коґа, зокрема було імпортовано 22 344 записи та введено 2036 нових записів. Наразі модуль «Каталогізація» АБІС Коґа перебуває в тестовому режимі до завершення процесу імпортування записів із модуля «Каталогізація» ІРБІС. (Табл. 10)

Електронний каталог

Табл. 10

Бібліотека		Кількість записів		Ріст
		2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	всього	453 876	464 692	+10 816
	<i>введено</i>	12 631	10 816	-1815
ВДПУ	всього	322 691	284 773	-37 918
	<i>введено</i>	927	1109	+182
ВНТУ	всього	240 690	225 049	-15 641
	<i>введено</i>	3469	4397	+928
ВТЕІ	всього	102 748	98 150	-4598
	<i>введено</i>	4252	4125	-127
ДонНУ	всього	25 893	27 929 (із них 24 380 в Коґа)	+2036
	<i>введено</i>	1244	2036	+792
	Всього	1 145 898	1 100 593	-45 305
	<i>введено</i>	22 523	22 483	-40

Довідково-бібліографічне обслуговування Наукової бібліотеки ВНМУ передбачало забезпечення доступу до широкого спектру інформаційних ресурсів і послуг, розширення їхнього асортименту, надання індивідуальної підтримки кожному користувачеві, а також активну підтримку освітніх і дослідницьких ініціатив університетської спільноти.

Вагома робота полягала у **адміністративній підтримці Інституційного репозиторію (ІР)**. У цьому напрямі проведено та здійснено:

- тренінги щодо самоархівування матеріалів в ІР – 6;
- перевірку та редагування нових документів, внесених у ІР – 247;
- введення нових документів у фонди і колекції – 72.

Довідково-інформаційне обслуговування здійснювали безпосередньо у відділі та в дистанційному форматі. Протягом року надано 7612 **довідок**: найбільшу частку становили довідки у режимі «запит-відповідь», а також тематичні. Багато користувачів надавали перевагу дистанційним способам спілкування, зокрема, месенджерам і телефону. Електронна пошта залишилася найпопулярнішим засобом комунікації, завдяки її оперативності та зручності у взаємодії між відділом і користувачами.

У І півріччі спостерігали значне збільшення **звернень на перевірку наукових робіт антиплагіатними сервісами**. Протягом 2024 р. цю послугу було надано 1108 користувачам, переважно більшість запитів надано студентам, які брали участь у студентських наукових конференціях. У II півріччі ця робота покладена на науковий відділ університету на платній основі.

У 2024 р. продовжувала працювати **служба МБА та ЕДД**: по МБА отримано 12 документів, електронною доставкою – 13 (для 6 абонентів), надіслано 68 документів для 26 користувачів (18 абонентів).

Важливу роль відіграло **електронне інформування університетської спільноти про нові надходження до бібліотечного фонду**. З цією метою підготовлено 6 номерів інформаційного листа «Бібліокур'єр», який регулярно надсилали на всі кафедри. Також інформували кафедри про нові надходження медичної тематики, які надійшли до інших бібліотек. Зокрема, було підготовлено 12 інформаційних списків нової літератури з медицини, хімії та біології, яка надійшла до фонду ННБ України

ім. В. І. Вернадського; 6 інформаційних листів про нові надходження до ННМБ України, 3 інформаційних дайджести цієї бібліотеки «Актуальні напрями медицини»; 3 списки нових надходжень медичної тематики, що надійшли до Вінницької ОУНБ імені Валентина Отамановського.

Для науковців та студентів підготовлено **два тематичних списки літератури** «Військова медицина» та «Інфекційні хвороби».

У 2024 р. продовжено **доступ до віддалених електронних ресурсів**. Викладачі й студенти користувалися наукометричними базами Web of Science і Scopus, ресурсами Elsevier (ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis) і British Medical Journal (BMJ Best Practice, BMJ Learning). Для університетської спільноти були доступні платформи Research4Life і курси з фізичної реабілітації на платформі Physiopedia Plus.

Працівники бібліотеки активно інформували університетську спільноту про доступ до наукових і навчальних ресурсів, вебінари та інструкції з користування ними на сайтах бібліотеки й університету, у соціальних мережах, а також надсилали електронною поштою на кафедри.

Бібліотека ВДПУ спрямовувала роботу на формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного рейтингу університету.

Фахівці бібліотеки забезпечували інформаційну підтримку науково-дослідницької діяльності; впроваджували в практику діяльності нові моделі наукової комунікації (IP, освітні платформи та ін.); інтегрували результати наукових досліджень до світових БД науково-технічної інформації (повнотекстові, реферативні, наукового цитування тощо); вимірювали вплив та видимість результатів наукових досліджень ЗВО; навчали науковців різним аспектам інформаційного пошуку та роботі зі світовими БД наукового цитування.

Бібліотекарі створювали відеоролики, презентації з бібліографічної культури, бібліометрики, знайомили з особливостями інтеграційних процесів.

Допомагали науковцям формувати джерельну базу, **надавали консультації** з використання міжнародних наукових ресурсів. Зусиллями працівників бібліотеки на сайті ВДПУ створено сервіс, що відображає присутність і результативність університету та кожного викладача у наукометричних базах Scopus, WoS, Google Scholar, ORCID та ін.

Працівники бібліотеки проводили індивідуальні та групові **заняття з інформаційної культури** та надавали консультації з культури публікації (оформлення наукових статей, списків літератури). Надано 78 індивідуальних консультацій науковцям університету стосовно наповнення профілів в Google Академії; пошуку інформації та формування аналітичних звітів вчених та кафедр у базі «Бібліометрика української науки», WoS та ін.; реєстрації та використання БД Scopus, використання звітів про індексовані видання в Scopus; реєстрації та отримання наукового індексу ORCID, імпорту публікацій з Google Академії в ORCID; використання міжнародного наукового ресурсу Index Copernicus.

Бібліотека багато років поспіль проводить **науково-інформаційний супровід видань університету**. За 2024 рік було присвоєно 2218 індексів УДК.

Протягом року на вимогу надавали інформацію про ресурсне забезпечення дисциплін до проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм ВДПУ.

Працівники відділу ІТ забезпечували перевірку на плагіат академічних текстів студентів.

Важливою ділянкою роботи було **бібліографічне інформування**. В режимі ВРІ та DOI інформували професорсько-викладацький склад та керівництво університету за темами: «Педагогіка», «Психологія», «Організація вищої школи», «Виховання студентської молоді» та адміністрацію бібліотеки з питань організації бібліотечної справи. Складали списки нових надходжень літератури, групували за замовленими темами, редагували і перевіряли на відповідність чинним стандартам. За звітний період було відправлено 45 повідомлень. У 2024 р. було сформовано 65 списків літератури, підібрано понад 1600 джерел на основі пошуку у власних ресурсах бібліотеки, джерелах відкритого доступу. Здійснено 30 розсилок, що становило понад 60 інформувань з урахуванням кількості абонентів.

Продовжено **розвиток інтернет-проектів бібліотеки** серед яких: IP (на базі ПЗ Dspace); віртуальна довідкова служба бібліотеки; електронний «Повнотекстовий архів» видань бібліотеки, що включає «Цифрову колекцію видань цінного та рідкісного фонду».

Продовжено розвиток **красознавчих інтернет-проектів**: біографічний – «Життя пов'язане з Поділлям»; інформаційно-бібліографічний – «Вінниччина в БД ЕК бібліотеки»; вебліографічний – «Вінниччина в інтернеті».

У 2024 р. проводили активну роботу з інтернет-проектом **«Наукометричні портрети науковців університету»**, який нараховує 417 авторських профілів. Наукометричний портрет університету включає інформацію про присутність в Google-академії, Web of Science, в т. ч. актуальний список профілів науковців в Scopus, «Бібліометриці української науки».

Продовжували формування інноваційного проекту **«Бібліотека без меж. Інклюзивна освіта»**.

Упродовж року забезпечували користувачів можливістю працювати з електронними ресурсами, надавали широкий спектр онлайн-послуг, створювали умови для проведення онлайн-заходів, серед яких: екскурсії бібліотекою, практикуми для студентів у рамках вивчення дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень», лекції з основ бібліотечно-бібліографічних знань та наукометрії, онлайн-огляди на настановних конференціях з педагогічної практики студентів тощо.

Проводили заняття-знайомства з ДБА бібліотеки для студентів початкових курсів, практичні заняття для студентів старших курсів та магістрантів.

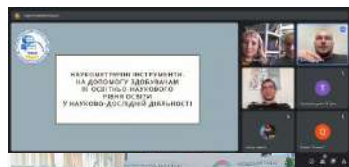

Науково-технічна бібліотека ВНТУ у 2024 р. продовжувала виконувати функцію ключового центру інформаційної підтримки науки та освіти в університеті. Основна увага приділялася розвитку електронної бібліотеки: наповненню її повнотекстового та бібліографічного контенту (ЕК), удосконаленню й розширенню спектру онлайн-послуг. Головний акцент приділено сайту, який є основною ланкою зв'язку з інформаційно-освітнім середовищем університету та єдиним каналом доступу до електронних ресурсів і послуг науково-технічної бібліотеки.

Важливим напрямом роботи залишалася **підтримка Інституційного репозитарію**, в якому на кінець року було розміщено близько 39,5 тис. наукових документів. Бібліотекарі надавали онлайн-консультації щодо самоархівування та оперативного розміщення публікацій за допомогою системи JetIQ.

До Міжнародного Тижня Відкритого Доступу проведено онлайн **«День аспіранта ВНТУ»**, спрямований на підтримку молодих науковців. Було організовано інфодень «Молодий дослідник ВНТУ: інфодень в бібліотеці», під час якого обговорювалися питання відкритої науки та освіти. До заходів активно долучалися науковці та адміністрація університету, зокрема проректор з наукової роботи проф. І. Єпіфанова, яка розповіла про важливість наукових досліджень і роль науки в житті людства. Також завідувачка сектору розвитку персоналу та практик академічної доброчесності ЦЗЯО ВНТУ О. Залюбівська інформувала учасників про принципи академічної доброчесності в наукових дослідженнях.

Бібліотека активно працювала над розширенням доступу до **світових наукових та освітніх ресурсів**. Продовжували роботу над оновленням розділу «Наукометрія» на сайті бібліотеки, редагували профілі ВНТУ та науковців у базах даних, аналізували публікаційну активність вчених. Бібліотекарі постійно інформували дослідників про міжнародні вебінари та ресурси

компаній Clarivate, Elsevier, Research4Life та діяльність консорціуму ORCID в Україні.

Значущим досягненням року стало надання доступу до спеціалізованих патентних баз **PatBase** та **Orbit** для науковців та студентів, що розширило можливості для проведення досліджень у сфері інтелектуальної власності.

Уся інформація про заходи бібліотеки регулярно висвітлювалася на сайті бібліотеки та університету, навчальній системі JetIQ, «ВНТУ. Електронний університет», «Вчена рада», «Ректорат» в месенджерах Viber та соціальних мережах.

Бібліотека брала активну участь у проєкті **МОН «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти»**, організовуючи зустрічі зі студентами всіх рівнів. Під час цих заходів обговорювали питання академічної доброчесності, належного використання джерел та протидії плагіату. У цьому напрямі бібліотека співпрацювала з сектором розвитку персоналу та практик академічної доброчесності у ВНТУ.

Проведено **«Місячник першокурсника»** для студентів I курсу з метою реєстрації користувачів, видачі підручників та ознайомлення з бібліотекою.

Бібліотека приділила увагу розвитку інформаційної культури студентів, організовуючи лекційно-практичні заняття. Тут студенти засвоїли навички пошуку, оцінювання та використання наукової інформації, а також ознайомилися з сайтом бібліотеки.

Освоєння роботи з електронними ресурсами та онлайн-сервісами стало особливо актуальним під час дистанційного навчання.

Бібліотека **ВТЕІ ДТЕУ** спрямовувала роботу на якісне довідково-бібліографічне та інформаційне обслуговування здобувачів вищої освіти, професорсько-викладацького складу та співробітників інституту.

Фахівці бібліотеки постійно вели роботу з **наповнення ЕК**. Протягом 2024 р. за рахунок нових надходжень та аналітичних

описів статей з періодичних видань ЕК бібліотеки поповнили 4125 записами. З метою розширення можливостей якісного обслуговування користувачів продовжували роботу з аналітичного розпису статей з наукових фахових онлайн-журналів.

Постійно наповнювали **БД «Праці науково-педагогічних працівників ВТЕІ ДТЕУ»**, яка налічує 8570 праць викладачів інституту.

Для викладачів та здобувачів вищої освіти проводили роботу з **визначення індексів УДК** для наукових видань, зокрема, було заіндексовано 1422 наукові роботи. Однією з послуг інформаційно-бібліографічного інформування було виконання тематичних запитів користувачів: підготовка списків літератури до освітніх програм, рефератів, статей, тез, курсових та кваліфікаційних робіт відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Працівники відділу виконали 8894 бібліографічних **довідки**, з них тематичних – 7472, в автоматизованому режимі – 8671.

Традиційною була робота з інформування користувачів про нові надходження до бібліотеки через підготовку **«Інформаційного бюлетеня нових надходжень»**, що розміщується на бібліотечній вебсторінці в розділі **«Видання бібліотеки»** (<http://vtei.vtei.com.ua/biblioteka/>)

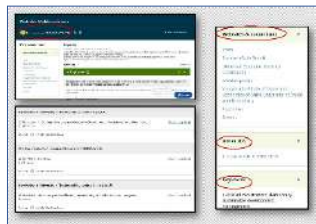

У співпраці з кафедрами було підготовлено **рекомендаційні списки літератури** до знаменних та пам'ятних дат та освітніх програм, які проходили акредитацію, зокрема: **«Соціальне забезпечення»**, **«Літературні обрії Михайла Коцюбинського»**, **«Маркетинг в епоху цифрового розвитку»** та інші.

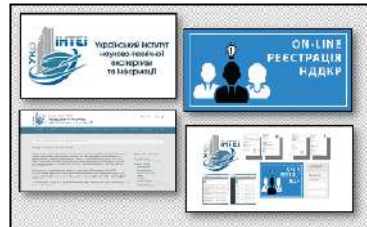
До 210-ї річниці від дня народження видатного українського поета та художника Тараса Шевченка підготовлено **бібліографічний показник** «Тарас Шевченко – художник слова і пензля».

Наукометрична діяльність бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ проходила у тісній співпраці з науковим відділом інституту. Адміністратор БД бібліотеки проводив **постійний моніторинг профілю ВТЕІ ДТЕУ** в пошуковій системі Google Scholar, поповнював її новими роботами науковців, надавав консультації, допомагав користувачам ефективно використовувати можливості системи. Допомагав у реєстрації на платформах, забезпечував належне функціонування наукових профілів у міжнародних наукометричних БД Scopus, Web of Science Researcher ID, **надавав навчально-консультаційну підтримку** з питань актуалізації даних та внесення змін у профілі вчених, здійснював моніторинг переліку статей науковців ВТЕІ, надавав інформацію про h-index науковця та квартиль журналу. Проводив перевірку оформлення профілів науковців на сайті ВТЕІ ДТЕУ, відповідність зазначених ID-ідентифікаторів у ORCID, надавав консультації щодо повноти заповнення полів профілю, допомагав імпортувати та експортувати наукометричну інформацію з інших профілів, наприклад, Web of Science Researcher ID, Google Scholar.

Одним із напрямів роботи було наповнення та редагування **Інституційного Репозиторію ВТЕІ ДТЕУ**. Адміністратор баз даних накопичував наукові роботи викладачів, забезпечуючи їхню збереженість та доступність, створював детальні метадані для кожного документа, що полегшує пошук та використання інформації, проводив консультації щодо розміщення робіт у сховищі та з технічних питань, активно популяризував Інституційний Репозиторій серед наукової спільноти. У відкритому електронному архіві ВТЕІ налічується 4015 публікацій.

Бібліотека ВТЕІ здійснювала **онлайн-реєстрацію науково-дослідних робіт (НДР) в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ)**.

Наукова бібліотека ДонНУ проводила системну роботу з інформування здобувачів щодо бібліотечних послуг і віддаленого доступу до електронних ресурсів. Зокрема, було проведено:

– **зустрічі з першокурсниками** у рамках загальноуніверситетського проекту «NextStep to успішний успіх», під час яких презентовано доступ до ресурсів, послуг і сервісів бібліотеки (сайту, ЕК, ІР, Інформаційно-аналітичної бази наукових праць ДонНУ);

– **години інформаційної грамотності** «Університетська бібліотека: сервіси інформаційної взаємодії» для першокурсників денної форми навчання за низкою спеціальностей, під час яких йшлося про загальний документний фонд, доступність та деталі пошуку джерел інформації, документів за допомогою електронних ресурсів наукової бібліотеки (сайту, електронного каталогу, вебресурсу «Інформаційно-аналітична база наукових праць ДонНУ імені Василя Стуса», Інституційного репозитарію) та наукових видань ДонНУ, розміщених на сайті Університету.

Здійснювали систематичну роботу із задоволення потреб користувачів у бібліографічній інформації, зокрема, підготовлено:

– **список наукових праць**, навчальних та навчально-методичних посібників декана факультету історії та міжнародних відносин ДонНУ, кандидата історичних наук, доцента Ю. Темірова;

– електронні анотовані **бібліографічні покажчики**: «Донецький національний університет імені Василя Стуса в інформаційному просторі 2024 року (I півріччя)»: <https://surl.li/kxzthk>, «Донецький національний університет імені Василя Стуса у інформаційному просторі 2024 року (II півріччя)»: <https://surl.li/cxgmmu>, «Українська вища освіта в умовах війни: реалії, виклики та зміни (I півріччя 2024 р.)»: <https://surl.li/cnziig>; «Українська вища освіта в умовах війни: реалії, виклики та зміни (II півріччя 2024 р.)»: <https://surl.li/ibzrzf>;

– 6 віртуальних випусків бюлетня «Нові надходження до фондів наукової бібліотеки»;

– перелік 580 наукових фахових журналів відкритого доступу за профілем освітніх програм університету (з 25 спеціальностей) з посиланнями на їх електронні архіви: <http://surl.li/npveox>;

– перелік інституційних репозиторіїв університетів України із посиланнями на їх архіви: <http://surl.li/pxoisg>;

– перелік передплачених періодичних видань: <https://library.donnu.edu.ua/nd>;

– презентації для науковців і здобувачів ДонНУ про доступ та користування електронними ресурсами баз даних Scopus, Web of Science та Research4Lif, ресурсами наукової бібліотеки;

– інформаційний постер про послуги і сервіси наукової бібліотеки та можливості вільного доступу до них, який надіслано здобувачам вищої освіти на корпоративні адреси.

На запити здобувачів та науковців Університету виконано 584 **бібліографічні довідки**, з них запредметизовано 373 наукові публікації здобувачів та науково-педагогічних працівників за міжнародною системою УДК. Проведено онлайн-інформування здобувачів та науковців Університету про безкоштовний доступ до повнотекстових електронних колекцій книг та журналів у межах проєкту Research4Life, Web of Science, Scopus та ін.; безкоштовні вебінари компанії Clarivate та Elsevier щодо доступу до баз даних.

Для забезпечення вільного доступу до інформації здобувачів і науковців ДонНУ продовжували редагування, удосконалення та наповнення електронних ресурсів університету, а саме:

– Сайт наукової бібліотеки надає доступ до інформації про бібліотеку, її послуги та ресурси, включаючи електронний каталог. Упродовж року зафіксовано **6188 звернень** до сайту;

– **Інститутський репозиторій** містить наукові праці, тези конференцій, навчально-методичні матеріали та нормативні документи (розміщено 3250 документів, за рік додано 302 публікації. Кількість користувачів – 2188 (за даними Google Analytics);

– **Інформаційно-аналітична база наукових праць** включає профілі науковців і їхні публікації. База містить 345 профайлів і 6032 документи, за рік додано 369 нових публікацій. Кількість звернень – 3487.

Інформацію регулярно розміщували на сайті бібліотеки, її сторінках у соціальних мережах, а також, надсилали університетській спільноті на корпоративну пошту.

Соціокультурна діяльність

Наукова бібліотека ВНМУ спрямовувала соціокультурні заходи на національно-патріотичне виховання, саморозвиток, підтримку ментального здоров'я молоді. Загалом протягом 2024 р. підготовлено **159 виставок**, проведено **22 соціокультурних заходи**. Ця робота проводилася у різних тематичних циклах:

– У циклі «**Україна в сучасному світі**» користувачам рекомендовано низку видань із фонду бібліотеки. До **Дня українського**

політв'язня було підготовлено **постер** «Життя покладене на вітвар України»; з нагоди **Дня Соборності** було створено **постер і допис**, у якому

засвідчено силу та незламність української нації, глибоку любов українців до своєї землі, свободи та незалежності;

з метою вшанування пам'яті закатованих жертв **Голокосту** було створено

тематичний постер «**Біль закатованих вчить цінувати свободу**» та

написано статтю «Серед Праведників світу – випускники ВНМУ»; У **День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу** підготовлено

допис, який є важливим нагадуванням для світу про небезпеку тоталітарних режимів та необхідність захищати права людини; у **День вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок**

збройної агресії РФ проти України підготовлено допис який спонукає боротися за справедливість, за мир, за майбутнє, у якому більше ніколи не проллється дитяча кров. **До Дня української державності** у Науковій бібліотеці ВНМУ відкрито портретну галерею «Ідея і чин», присвячену видатним українським політичним діячам ХХ ст., які стали творцями національної ідеї та чий імена нерозривно пов'язані з державотворчими процесами в Україні.

– У циклі «Я і мої права» бібліотека взяла участь у студентському тематичному вечорі присвяченому вшануванню «Дня гідності та свободи та Дня пам'яті жертв голодоморів».

– Цикл «Вічна слава безсмертю хоробрих» вшановував мужніх українців, які в різні часи стали до захисту України. Вшановуючи пам'ять мужніх «кіборгів», які доблесно обороняли Донецький аеропорт у 2014-2015 рр., бібліотека підготувала постер, на якому представлені видання, що розповідають про ті трагічні й героїчні події, які стали символом незламності українського духу. Вшановуючи пам'ять героїв Крут бібліотека долучилася до кампанії «Пам'ятай про Крути!», підготувала інформаційний постер та організувала перегляд історичного фільму «Крути 1918». До 10-ї річниці загибелі Небесної Сотні створено електронну виставку «Рятуючи інших, вони не вберегли себе...», де вшановано випускників та науковців ВНМУ, які віддали своє життя за майбутнє України. День українського добровольця бібліотека відзначила інформаційним дописом, присвяченим мужності та самовідданості українців, небайдужих до свого сьогодення, до долі своїх дітей, які добровільно стали на захист нашої держави, проявляючи неймовірну силу духу, любов до України та відповідальність за її майбутнє. До Міжнародного дня

визволення в'язнів нацистських концтаборів було підготовлено дописи, присвячені лікарям, які пережили жахіття нацистських таборів «Лікар Марія Веркентін – в'язень номер 64514» та «Лікар Володимир Трикуленко – в'язень нацистських концтаборів» та ін.

– 3 нагоди професійних свят медиків у **циклі «Життя за клятвою Гіппократа»** вітання отримали науковці і лікарі з нагоди Міжнародного дня лікаря, Всесвітнього дня сімейного лікаря, Дня стоматолога, хірурга, педіатра, психолога, фармацевта та ін. Бібліотека готувала презентації та постери про видання з фонду бібліотеки. Зокрема, до Міжнародного дня стоматолога підготовлено **відеофільм «Стоматолог іде в бібліотеку»** (Ч. 1 - <http://surl.li/fdcxzy>; Ч. 2 - <http://surl.li/jdkedx>).

– 3 метою популяризації здобутків видатних науковців підготовлено електронні виставки з **циклів «3 плеяди видатних лікарів», «Ювіляри ВНМУ ім. М. І. Пирогова», «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова в особах»**. Зокрема: «Еміль Адольф фон Берінг – хронологія успіху», «Книшов Г. В. – видатний вчений-хірург України», «Платон Григорович Костюк – вчений фізіолог світового рівня» та ін.

– У **циклі «Мистецтво і духовність»** підготували **постери «Рабство починається з мовчання» до 100-річчя С. Параджанова, «Візьми з собою мою пісню – я в неї щастя наспівав» до 75-річчя від дня народження В. Івасюка, «Постачальник щастя №1» до ювілею Є. Гапчинської**. Постер до Дня студента об'єднав у собі світлі та яскраві миті з життя студентів ВНМУ. Учасники творчої студії «Вежа» **відвідали театр і обласну філармонію** у Міжнародний день театру і у Міжнародний день музики.

Велику увагу було приділено морально-естетичному вихованню студентської молоді. До Дня всіх закоханих організовано **книжкову виставку «Сто тисяч слів про любов»**. Підготовлено **цитатники** до Дня матері та сім'ї, **цитатник висловів А. Макаренка**.

Бібліотекарі активно популяризували сучасну українську та зарубіжну прозу в рубриках **«Новинки-родзинки» та «Світова література в перекладі українською мовою»**. Було підготовлено понад 50 дописів

У день рідної мови проведено літературно-музичне свято «Моя чарівна, рідна мово, лети над світом, не мовчи!», де різні мови світу звучали як мелодія в єдиному хорі мовного розмаїття.

Проведено творчу зустріч з В. Бевзом, дідусям юної вінничанки поетеси Олександри Бурбело, творчий спадок якої пронизаний зрілістю та глибиною.

З нагоди Всесвітнього дня поезії Наукова бібліотека організувала Перший студентський фестиваль сучасної української поезії «Поетичні віражі – 2024». Учасниками фестивалю були студенти ВНМУ ім. М. І. Пирогова, ДонНУ імені Василя Стуса, ВНТУ, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, ВТЕІ

ДТЕУ, ВТЕФК ДТЕУ, які декламували твори сучасних українських поетів та презентували власну поезію. Про його підготовку розповідає сюжет К. Соколюк (<http://surl.li/akhbuw>).

У різних куточках бібліотеки користувачів долучилися до радіодиктанту національної єдності.

Формуванню поваги до культур і народних традицій сприяли пізнавальні **народознавчі бесіди** «Традиції святкування Великодня в різних регіонах України», «Чайні традиції різних народів світу», «Геловін з поетичною містерією». Основною метою українських вечорниць було обговорення багатства українських звичаїв та обрядів, на яких тримається національна ідентичність.

У **Всеукраїнський день вишиванки** працівники бібліотеки продемонстрували шану до національних оберегів. Одягнувши власні традиційні вишиванки, вони популяризували національні цінності серед відвідувачів бібліотеки.

Творча студія «Вежа» – це простір для творчого розвитку, взаємодії та відкриттів. Протягом року вона об'єднала близько 40 учасників, для яких було організовано **38 занять**, більшість яких спрямована на створення сприятливих умов для підтримки ментального благополуччя молоді та розвитку внутрішнього потенціалу. Для учасників було проведено **тренінги** «Публічний виступ у деталях» та «Володіння голосом».

До 460-річчя Вільяма Шекспіра проведено **поетичний батл** між студійцями «Вежі» та іноземними студентами.

Майданчиком молодіжного драйву та креативу бібліотека стала під час **«Тихої дискотеки» в навушниках**. Незабутнім став **вечір «Вільний мікрофон при свічках»**, який подарував учасникам і гостям справжню магію поетичного слова.

В атмосферу літературного кіноадаптаційного проєкту студенти поринули під час обговорення повісті «Я, П'єр і Берлін» А. Кузьменка і перегляду фільму.

Справжнім святом студентської творчості став захід під назвою «Драбина». Формат щорічної зустрічі – «Творчість без обмежень на щаблях звичайної драбини», об'єднав вітчизняних і іноземних студентів, бібліотекарів та керівництво університету.

Особливою подією був випускний вечір «Професія «студент» – це класно, хоча, на жаль, короткочасно» студентів-шестикурсників, які є членами творчої студії «Вежа».

Бібліотека ВДПУ у 2024 р. провела багато різноманітних культурно-масових заходів з метою ознайомлення з бібліотекою та популяризації її фонду. Зокрема, виступила координатором

Всеукраїнського інтелектуального студентського онлайн-турніру «Всесвіт Шевченка: українська ідентичність у часі та просторі» (до 210-річчя від дня народження), який пройшов під гаслом: «Не даймо загасити наше запалене серце, бо ми – майбутнє України!», де брали участь студенти IV курсу факультету філології та журналістики імені Михайла Стельмаха. Команда «Сонцепоклонники» продемонструвала високий рівень підготовки та знання.

У Міжнародний день вишиванки бібліотекарі приєдналися до **Всеукраїнського онлайн-флешмобу «#вишиванканашоберіг»**, оголошеного Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського. Щоб показати єдність українського народу, зробили фотографії та опублікували їх в соціальних мережах.

До **160-річчя Михайла Коцюбинського** в книгозбірні відбулася **презентація фотоальбому «Шляхами Михайла Коцюбинського: від Вінниці до Чернігова»**. Екскурс сторінками альбомного видання провели викладачі кафедри української літератури університету, яким належить ідея його створення. Це унікальне видання із елементами навчально-наочного посібника з серії «Митці Поділля», в якому подано світлини, що відображають сторінки життя та творчості М. Коцюбинського вінницького періоду, пам'ятні місця Поділля, пов'язані з постаттю письменника.

Науково-технічна бібліотека ВНТУ спільно з університетською спільнотою долучилася до флешмобу з написання **Всеукраїнського радіодиктанту** національної єдності з нагоди **Дня української писемності та мови**. До цієї дати було підготовлено **виставку «Рідне слово – основа нації»**. Бібліотека разом з усією університетською спільнотою відзначала **День вишиванки**, яка є символом стійкості, єдності та непохитності українського народу. Про

історію української вишивки, значення вишитих символів у різних куточках нашої країни розповіла **презентація** «Українська вишиванка – генетичний код нації».

Бібліотека як активний учасник академічного та культурного життя університету, брала **участь у всіх загальноуніверситетських заходах.**

Профорієнтаційна робота – один з пріоритетних напрямів роботи бібліотеки. У **День відкритих дверей** майбутніх абітурієнтів зацікавила **мотивуюча фотовиставка** «Стартуй у майбутнє: відкрий свої можливості разом з нами» та **книжкова виставка** «Книга най, най, най...».

День університету поєднав дві ювілейні дати: 50-річчя власної незалежності ВНТУ і 30-річчя в статусі університету. З цієї нагоди бібліотека організувала **книжкову виставку** «ВНТУ в іміджевих виданнях» та створила **відеоролик** «Історія ВНТУ: від витоків до сьогодення», який був представлений на урочистостях.

Бібліотека долучалася до **відзначень професійних свят: Дня науки в Україні, Дня винахідника і раціоналізатора, Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку.** Зокрема, було створено **відеоролики** «ВНТУ – стратегія твого успіху», «Від ідеї – до реальної моделі» та «Наука в ім'я миру та розвитку».

В звітному році велику увагу приділяли організації ілюстративно-книжкових виставок, презентацій, бесід на допомогу навчальному процесу, до відзначення державних свят та ювілейних дат видатних вчених, державних діячів.

У 2024 р. Бібліотека організувала і провела значну кількість культурно-просвітницьких заходів.

З нагоди **100-річчя з дня народження проф. І. В. Кузьміна**, ректора ВНТУ 1976-1989 рр. в університеті відбулися урочистості.

Вшанувати пам'ять видатного науковця та керівника прийшли представники міської та обласної адміністрації, колеги, друзі, учні... Було багато сказано гарних слів про Івана Васильовича, про його внесок в розбудову не лише

Університету, а й міста Вінниці, зокрема мікрорайону Вишеньки. На святі не обійшлося й без подарунків. Професор Сергій Павлов подарував для читачів Бібліотеки повну академічну збірку творів Григорія Сковороди, а онук Владислав – портрет дідуся, який займе гідне місце в експозиції професора Івана Кузьміна, яку створила бібліотека. Присутні познайомилися з **книжковою виставкою** «Життя у вічному горінні» та предметами експозиції з міні-музею проф. Кузьміна, які були представлені організаторами та працівниками бібліотеки.

З нагоди **210-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка** бібліотека, за участі Центру соціально-організаційної роботи, провела в університеті **флешмоб** «Слово Кобзаря єднає...».

З метою вшанування загиблих ліквідаторів та жертв **Чорнобильської трагедії** бібліотека провела **годину пам'яті** «Гірчить Чорнобиль крізь роки».

Травень радує українців гарними самобутніми святами: **Міжнародним днем сім'ї, Днем матері, Днем вишиванки, святом жінок-мироносиць**, яке ще в Україні здавна називали Днем жінки. Знаковим є те, що День перемоги над нацизмом також відзначаємо в травні. Бібліотека запросила на свято українських жінок – справжніх українок чотирьох поколінь – ніжних, зворушливих, щирих, які вражають сміливістю й вірою у власні сили та перемогу. Вони, кожна по-своєму, перетворюють виклики на можливості та змінюють світ навколо себе.

Для університетської спільноти було проведено **презентацію книги «Моє прізвище Бронштейн»**. Її авторка Т. Корсунська (в дівоцтві Бронштейн), уродженка України, нині громадянка Німеччини, була присутня на заході онлайн. Ця документальна повість розповідає про єврейського хлопчика, одним із рятівників якого під час Другої світової війни був дідусь ректора ВНТУ – Г. С. Біліченко, удостоєний звання праведника світу.

До **Дня захисників і захисниць України** відбувся масштабний захід, який зібрав велику кількість студентів, викладачів, працівників університету.

На захід завітала Світлана Бевз, кандидат технічних наук, доцент, а нині – військовослужбовиця ЗСУ. Вона розповіла про криваві воєнні будні, важливість єднання фронту з цивільним населенням. Подякувала керівництву Університету, всім працівникам за підтримку підрозділу, де вона служить. Бібліотека до цієї зустрічі підготувала **тематичне відео «За волю України: Герої, що не повернулися...»**.

З нагоди відзначення **Дня**

Гідності й Свободи бібліотека підготувала **відеофільм «Вільні творять майбутнє»**, а також була організатором **заходу-реквієму «Не згасне в серці пам'яті свіча...»** на до **Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій**.

Співробітники бібліотека ВТЕІ ДТЕУ організували книжкові виставки, зустрічі з відомими людьми, проводили тематичні заходи, екскурсії, майстер-класи, готували віртуальні виставки, інформаційні калейдоскопи, віртуальні колажі, фотопалітри, відеоекскурси.

До Дня святого Валентина провели майстер-клас з виготовлення валентинок для студентів 1 курсу. Учасники заходу творчо та креативно підійшли до створення вітальних листівок.

З нагоди відзначення **210-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка** провели флешмоб «Дослухаємося до Кобзаря». На заході читали вірші, складали пазли, виконували сучасні пісні на слова поета. Учасники зустрічі мали можливість пригадати життєвий шлях Кобзаря, його спадок як письменника, мислителя і борця за волю України у **квесті «Незнані грані пророка»**. Бібліотека також підготувала **віртуальну виставку «Славетним шляхом Кобзаря»** (<https://youtu.be/rUY48h9sF7w>) і традиційну виставку «На вічнім шляху до Шевченка».

Провели **творчу зустріч з Ю. Сегедою** – вінницьким поетом і прозаїком, членом Національної спілки письменників України, журналістом газети «Вінниччина», лауреатом Всеукраїнської літературної премії ім. Василя Симоненка. Автор полонив усіх присутніх неймовірними історіями, слухачі почули багато цікавого про створення віршів, оповідань, гуморесок.

Відбулася зустріч з **В. Крижанівським** – студентом, керівником ГО «ЕсоBand», екологом. Учасники заходу отримали відомості про процес створення грантів та втілення їх у життя. Спікер провів для здобувачів вищої освіти цікавий **тренінг** «Гранти – можливості для кожного», у якому студенти взяли активну участь і мали можливість спробувати власні сили в написанні проєкту на екологічну тематику.

Майстер-клас «Писанковий дивосвіт» у переддень Великодня провела А. Кондюк, студентка 1 курсу спеціальності «Готельно-ресторанна справа». Вона розповіла про традицію великодніх писанок, техніку їх створення, види, символіку орнаментальних композицій і колористику. Студенти із захопленням занурилися в царину розпису та **створили свої ексклюзивні писанки** з неповторними орнаментами та розмаїттям кольорів.

До **Всесвітнього дня вишиванки** підготували **етнофотозону**, де можна було зробити фото у вишиванці та поринути в затишну атмосферу українського старовинного побуту, помилуватися унікальною майстерністю вишитих виробів з приватних колекцій.

З нагоди відзначення **160-річчя від дня народження М. Коцюбинського** підготували **виставку «Літературні обрії Михайла Коцюбинського»** та організували **екскурсію «Основні віхи життя і творчості Михайла Коцюбинського»** для здобувачів до **Вінницького літературно-меморіального музею Михайла Коцюбинського**. Студенти

дізналися багато цікавого про постать видатного земляка, який народився і провів значну частину життя саме у Вінниці.

До **Дня захисників і захисниць України** підготували **віртуальний інформаційний дайджест «Пишаюся Тобою, Воїн добра»** https://youtu.be/sn08eWdLZ_g та організували **зустріч з письменницею, засновницею ГО «Відроджена», переможницею всеукраїнської церемонії «Жінка третього тисячоліття» 2024 р. Світлоною Пеньковою, дружиною авіатора Віктора Пенькового, який загинув, захищаючи Україну. На заході відбулася презентація книги С. Пенькової «Українські Колібри», присвяченої загиблому під час виконання бойового завдання чоловікові авторки.**

Бібліотека долучилася до написання **Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності**. Перед написанням диктанту був проведений захід **«Рідна мова – серця подих»**.

Студенти читали гуморески, декламували вірші, в тому числі авторські, виконували українські пісні. У воєнних умовах українська мова стала стратегічною зброєю, символом незламності та віри.

За звітний період було підготовлено і представлено **13 віртуальних виставок** до знаменних та пам'ятних дат. Зокрема, **віртуальну виставку-портрет «Степан Руданський: терни долі»** до 190-річчя від дня народження нашого земляка. Його творча спадщина не втрачає з часом актуальності, героїчні й трагічні події останнього часу змушують по-новому осмислити патріотичну творчість великого українця.

З нагоди Дня Соборності України створили **історико-інформаційний дайджест «Соборна. Вільна. Неподільна...»**

<https://youtu.be/8iinkY2q5a0>.

До 2-ї річниці повномасштабного російського вторгнення в Україну підготували **інформаційний калейдоскоп «Світло перемаже темряву»**. Головний акцент – народ бореться, шанує всіх наших Героїв, вірить у Збройні Сили України. Впевнені, що наші зусилля допоможуть Україні перемогти в цій війні.

Бібліотека розробила віртуальний **інформаційний дайджест «Чорнобиль – біль і скорбота України»**. У цей день ми вшановуємо пам'ять про трагічну подію, яка залишила невиліковні рани в серцях багатьох людей і мала надзвичайно великий вплив на навколишнє середовище та життя мільйонів людей.

Наукова бібліотека ДонНУ організувала і провела у різних форматах **понад 60 просвітницьких заходів**, з них: 22 тематичні книжково-ілюстративні виставки і перегляди літератури (віртуальних – 6); 17 масових заходів (тематичних бесід, засідань клубів за інтересами, годин інформаційної грамотності); оформлено: 3 тематичних лонгріди, 3 інтерактивні виставки, 2 презентації книг; 4 відео-презентації (до Дня знань, Міжнародного дня студента та ін.). Загалом до участі у бібліотечних заходах протягом року долучилося 357 осіб.

3 нагоди відзначення **210-річчя від дня народження Кобзаря** бібліотека організувала та представила **мультимедійний проєкт «Шевченко – для усіх століть»**.

У бібліотеці продовжили роботу **клуби за інтересами «Краєзнавчий конспект»** і **«Молодіжний простір»**. У рамках тематичних засідань відбулося 8 занять.

Колоритно до **Дня української вишиванки** проведено **тематичний захід «Вишиванка – це код нашої Перемоги!»** за участю етнографа, доцента кафедри культури методичного навчання історії та спеціальних історичних дисциплін історичного факультету ВДПУ, члена Національної спілки краєзнавців України – В. Косаківського, який у своїй розповіді тісно поєднав історію вишиванки від давнини до сьогодення.

Про історію та сьогодення рідного Поділля здобувачі освіти дізналися під час зустрічей із науковцями **Вінницького обласного краєзнавчого музею**. Я. Короленко, в. о. завідувача відділу археології, презентувала студентам **«Археологічні мандри Вінниччиною»**. Старший науковий співробітник відокремленого підрозділу **«Музей Мужніх»** Т. Войнаровська зворушливо розповіла про життєвий подвиг мужніх Героїв-земляків – учасників історичних подій на Майдані та російсько-української війни під час проведення огляду тематичної музейної виставки **«України щит»**.

Засідання клубу за інтересами «Краєзнавчий конспект»

Досить змістовними та цікавими для учасників клубу «Молодіжний простір» були:

– **тренінги** із спеціалістом біосугестивної психотерапії, фасилітатором груп самодопомоги А. Козулею на тему: «Сила думки. Міф чи реальність?»;

– **зустрічі** із фахівцем зі здорового харчування, дієтологинею, психологинею, арт-терапевткою, фахівчиною по роботі із психосоматичними розладами та психології харчування Г. Бурковською на тему «Здорова їжа. Що це?» та ін.

Засідання клубу за інтересами «Молодіжний простір»

Здобувачі освіти Стусівського університету активно долучилися до участі у фестивалі «Поетичні віражі 2024», метою якого була презентація творчості сучасних українських поетів та власної поезії.

На сайті наукової бібліотеки та її сторінках у соціальних мережах продовжено роботу із **популяризації** та зацікавлення фоловерів до пізнання нових творів та імен української літератури у рубриках «#БібліотекарРадитьПрочитати», «#цікаве_до_кави» та створених цього року тематичних рубрик: #Літературний календар, # Невідомі українці.

Науково-дослідна робота

Бібліотека ВНМУ проводила ґрунтовні науково-краєзнавчі дослідження в рамках проєкту «Пам'ять університету». У 2024 р. на основі зібраних матеріалів було видано:

– біобібліографічний покажчик серії «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова»: «Дейнека І. Я. – ректор післявоєнного часу» до 120-річного ювілею І. Я. Дейнеки, професора, ректора (1944–1951) ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

– біобібліографічний покажчик серії «Вчені нашого університету»: «Хірургія як мистецтво» до 60-річного ювілею професора, завідувача кафедри хірургії медичного факультету №2 О. Є. Каніковського.

– календарі знаменних і пам'ятних дат: «ВНМУ ім. М. І. Пирогова: ювілеї, події, дати – 2025» та «Вінниччина медична – 2025».

Подано матеріали до календарів знаменних дат на 2025 рік для ВОУНБ та ННМБ.

Проводили дослідження за темами: «Історія

ВНМУ в документах і спогадах», «У бронзі, мармурі й граніті», «Зламани, але нескорені», «Літопис випускників». В процесі пошукової роботи віднайдено світлини та нові матеріали.

Здійснювали пошук і збір матеріалів про медиків Вінниччини, викладачів, студентів і випускників ВНМУ на тему «Співробітники та студенти на фронті російсько-української війни 2014–2024 рр.». Віднайдено матеріали та прізвища понад 90 Героїв, які стали на захист суверенітету та територіальної цілісності України.

Цінним ресурсом для історичного та культурного збагачення були **електронні виставки**, підготовлені в **циклі «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова в особах»**:

– «Що віддав – те твоє, що сховав – те пропало» до 100-річчя від дня народження професора, завідувача кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії Г. В. Терентьєва;

– «Василь Антонович Корнійчук» до 100-річчя від дня народження доцента, ректора Вінницького державного медичного інституту (1970–1973);

– «Лейбович Яків Леонтійович» до 135-річчя від дня народження професора, першого завідувача кафедри судової медицини (1939–1941) ВДМІ;

– «Грабченко Іван Митрофанович» до 130-річчя від дня народження професора ВНМУ;

– «Рафаїл Давидович Габович – видатний гігієніст, завідувач кафедри загальної гігієни Вінницького медичного інституту (1953-1960)»;

– «Олександр Анатолійович Отелін» до 120 річчя від дня народження професора, директора Вінницького фармацевтичного інституту (1930–1931).

У 2024 р. досвід роботи, наукові пошуки та досягнення наукової бібліотеки ВНМУ представлено у **34 статтях** (2-м присвоєно DOI), серед них: 12 статей подано до «Енциклопедії Сучасної України», 7 – розміщено у Вікіпедії. Підготовлено **11 тез конференцій, 18 видань, в т. ч. 13 інформаційних, неопублікованих виступів – 10.**

Наукова активність працівників бібліотеки підтверджується наявністю **профілів у Google Scholar**. На даний час у більшості працівників **індекс Гірша** знаходиться на рівні 2, що свідчить про певний рівень наукової активності та впливовість їхніх досліджень у відповідних галузях. Загальна **кількість наукових публікацій** серед працівників варіюється в межах від 30 до 57, що демонструє їхню активну участь у науковій діяльності, підготовці статей, монографій та методичних матеріалів. **Показник цитування** публікацій коливається від 6 до 16, що вказує на певний рівень зацікавленості їхніми роботами з боку інших науковців.

Бібліотека ВДПУ, популяризуючи надбання вчених університету, підготувала **біобібліографічний показник** із серії «Педагоги Вінниччини» – присвячений проф. Н. І. Лазаренко.

Праці викладачів ВДПУ за 2019-2024 рр. відображено у **бібліографічному показнику** «Цифрові технології в освіті» – дослідження цифрових інструментів у навчанні.

До X Українсько-польського наукового форуму створено **показник наукових праць** з цифровізації та українсько-польської співпраці «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024 = Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 2005–2024».

Науково-технічна бібліотека ВНТУ продовжувала роботу над проектною діяльністю. Інформаційно-освітній **проект «Науку творять обрані»** покликаний популяризувати наукові надбання вчених ВНТУ. У 2024 р. підготовлено **біобібліографічні показники** серії «Вчені нашого університету» до ювілеїв професорів: Ю. Буреннікова, Л. Поліщука, В. Петрук, В. Біліченка, Т. Мартинюк.

В рубриці «Штрихи до портрета вченого»

підготовлено віртуальні виставки-презентації до ювілейних дат науковців О. Бісікала, О. Осадчука та С. Павлова.

В рубриці «ВНТУ у Вікіпедії» було додано сторінки професорам В. Мокіну, В. Мельнику, О. Петрову.

Бібліотека **долучилась до марафону WikiGar** та створила статті-сторінки жінкам-науковицям університету – доцентці С. Кирилашук та професорці І. Єпіфановій. Водночас було відредаговано сторінки науковцям ВНТУ з посиланням на повні тексти їхніх праць у відкритому доступі.

Новостворену рубрику «Доктори наук ВНТУ в Енциклопедії Сучасної України» наповнили статтями про докторів наук ВНТУ: В. Біліченка, М. Бурбело, Т. Герасима, І. Єпіфанову, Н. Карачину, В. Комара, А. Полив'янчука, А. Ранського, О. Романюка, В. Савуляка, Р. Сивака, С. Ткаченка.

У рамках краєзнавчого проєкту «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє» користувачам бібліотеки було представлено розповіді про непересічних особистостей, які вплинули на розвиток нашого міста, країни, людства: Р. Скалецького, Г. Нарбута, В. Боржковського.

Цикл розповідей «Подорож музеями Вінниччини» зацікавив читачів презентаціями «Резиденції родини Собанських» та «Відомі зодчі України».

Працівники **наукової бібліотеки ДонНУ** впродовж 2024 р. долучилися до участі в конкурсі Вікіпедії «Культурна спадщина та видатні постаті краю». Зокрема, **підготували 2 статті:** «Волошенюк Ганна Леонтіївна», «Меморіальний музей-садиба академіка Д. Заболотного».

Здійснювали **адміністрування профілів науковців** для подання до національного наукометричного сервісу «Бібліометрика української науки».

У бібліометричному профілі установи **доповнили посилання на ORCID** анкети 25 науковців ДонНУ імені Василя Стуса, що вже розміщені на сервісі; додали 25 анкет вчених, інформація про яких була відсутня у Бібліометриці.

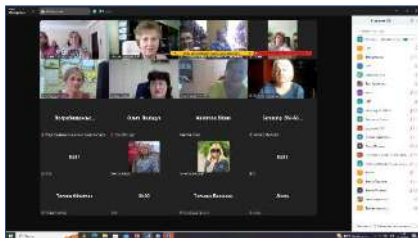
Науково-методична робота

В рамках роботи Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО відбулися:

- науково-практична конференція «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО», що об'єднала колег МО з фахівцями Києва (Петруновська С. В., головна бібліотекарка НТБ ім. Г. І. Денисенка Нац. техніч. ун-ту України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського») та Харкова (Павленко Т. Б., заступниця директорки Наукової бібліотеки ХНМУ);

- семінар «Авторське право: захист інтелектуальної власності та доступ до інформації». Загальні питання норм Закону України «Про авторське право і суміжні права», висвітлила Слотюк Г. М., заступник директора з наукової роботи та інформатизації Вінницької ОУНБ ім. В. Отамановського;

- науково-практичний семінар «Бібліотечна діяльність і авторське право» став продовженням теоретичної частини попереднього заходу. Заступник директора Наукової бібліотеки ВНМУ Мельник М. І. основну увагу акцентувала на практичних питаннях застосування авторського права в бібліотечній діяльності;

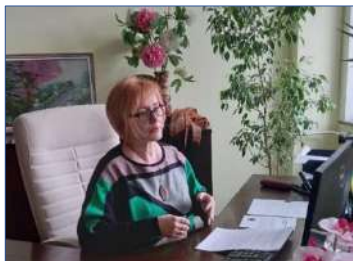
- семінар «Облік електронних ресурсів» проведено в рамках «Бібліостудії професійних ініціатив». Завідувач відділу комплектування, наукової обробки літератури та книгозберігання НТБ ВНТУ Шевчук В. В. розповіла про джерела комплектування е-ресурсів, їх облік в АБІС «УФД/Бібліотека», можливості використання в освітньо-науковому процесі;

– **тренінг «Робота з УДК»** було проведено для бібліотек фахових коледжів. Колегам було детально представлено складні приклади систематизації медичних видань, словників та видань воєнної тематики;

– **вебінар «Психологічні особливості культури підтримки під час війни»**. Гулик І. В., завідувачка відділу культурно-просвітницької роботи Наукової бібліотеки ВНМУ, поділилася з колегами знаннями про специфіку переживання втрати і горювання та обговорила особливості підтримки людей, що перебувають у важкому психологічному стані;

– **тренінг «Онлайн-платформи та інструменти в роботі бібліотечного фахівця»** проведено для працівників бібліотек фахових медичних коледжів Вінниччини. Коучер Гулик І. В. ознайомила з можливостями використання ресурсу Canva та продемонструвала практичні прийоми роботи з контентом;

– **засідання ради Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО**. На зустрічі було проаналізовано роботу бібліотек, розглянуто й обговорено план заходів, визначено та узгоджено їх проведення. Заслухано інформацію Білоус В. С. (ВДПУ) про діяльність Вінницького регіонального відділення УБА.

Видання «Аналіз діяльності Вінницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО за 2023 рік»

містить порівняльний аналіз основних показників діяльності бібліотек, що дає змогу оцінити динаміку їхнього розвитку. Представлені статистичні дані відображають зміни кількості користувачів, обсяги фондів, книговидачі, відвідування, кількості проведених заходів та ін. Порівняння з результатами попередніх років дозволяє виявити тенденції, сильні сторони та напрями, які потребують вдосконалення. Це сприяє оцінці ефективності роботи кожної бібліотеки окремо та розробці рекомендацій для оптимізації діяльності всієї мережі бібліотек ЗВО.

Підготовлено 14-й випуск інформаційного вісника методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниця «Бібліопростір». Видання висвітлює стратегічні напрями, пріоритети роботи бібліотек МО у 2024 р. та важливі події в їх діяльності. Представлено досягнення, ключові заходи та ініціативи, що вплинули на розвиток бібліотечної спільноти. Особливу увагу приділено інноваційним практикам, які бібліотеки впроваджували протягом

року, а також їхньому внеску у популяризацію читання, культурного розвитку та інформаційної грамотності серед користувачів.

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО» містить актуальні доповіді, які висвітлюють досвід бібліотек ЗВО, спрямований на вдосконалення різних аспектів бібліотечної діяльності. У матеріалах збірника представлено практичні та теоретичні напрацювання, що охоплюють такі ключові напрями як поліпшення якості інформаційно-

бібліотечного обслуговування користувачів, зокрема, через інтеграцію сучасних цифрових інструментів і персоналізований підхід до задоволення інформаційних запитів; якісне бібліографування наукових доробків, що забезпечує їхню доступність, точність та відповідність міжнародним стандартам; оптимізацію роботи з інформаційними ресурсами тощо.

Фахівці бібліотеки ВНМУ активно брали участь у різних Всеукраїнських професійних заходах. Загалом у 2024 р. вони стали учасниками **9 конференцій, 6 семінарів, 21 вебінару**. Для слухачів курсів підвищення кваліфікації працівників бібліотек різних відомств області Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму фахівці бібліотеки ВНМУ прочитали **5 лекцій** різної тематики.

Працівники бібліотеки ВДПУ підвищували професійний рівень у офлайн- та інтернет-конференціях, онлайн-лекціях та семінарах, презентаціях, тренінгах. Брала активну участь у **днях академічної доброчесності**, де розповідали про електронні ресурси бібліотеки та їх відповідальне використання. Директор бібліотеки долучилася до **заходів, організованих освітньо-науковим центром «ХАБ «NOTBOX» ВДПУ** з доповідями: «Наукометрія: Наукометричні показники. Наукометричні рейтинги. Шляхи підвищення індексу цитування вченого», «Університетська бібліотека в системі наукометричного супроводу науково-дослідної та освітньої діяльності ВДПУ імені Михайла Коцюбинського».

Працівники науково-технічної бібліотеки ВНТУ брали участь у низці професійних заходів, спрямованих на обмін досвідом та вдосконалення бібліотечної діяльності:

– **круглий стіл «Електронні ресурси: види, комплектування, облік та використання в освітній та науково-дослідній діяльності університету»** проведено у ВНТУ з метою обговорення електронних ресурсів, їх комплектування, обліку та використання в освітній і науковій діяльності;

– **круглий стіл «Майбутнє інформаційних професій: роль та перспективи спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна**

справа» проведено в ДонНУ, де було проаналізовано перспективи розвитку інформаційних професій;

– **робоча зустріч** з колегами бібліотеки ДонНУ з метою вивчення досвіду впровадження АБІС Коха.

Важливим чинником функціонування **бібліотеки ВТЕІ ДТЕУ** була діяльність з організації підвищення кваліфікації працівників бібліотеки, створення необхідних умов для самоосвіти, забезпечення участі в роботі Вінницького методичного об'єднання бібліотек ЗВО.

Співробітники бібліотеки долучилися до **онлайн-зустрічі** «Психологічні особливості переживання стресу під час війни», **семінару** «Авторське право: захист інтелектуальної власності та доступ до інформації», **круглого столу** «Електронні ресурси: види, комплектування, облік та використання в освітній та науково-дослідній діяльності університету». Доповідь «Науковий вектор розвитку бібліотек ЗВО: виклики та можливості» на науково-практичній **онлайн-конференції** «Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО» представила провідний бібліограф книгозбірні. Співробітники бібліотеки брали також участь у заняттях **Університету культури** «Книга і суспільство» на базі ВОУНБ ім. В. Отамановського, в урочистостях з нагоди відзначення Всеукраїнського дня бібліотек.

Провідний бібліотекар книгозбірні пройшла навчання на базі Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму і отримала свідоцтво.

Протягом року фахівець бібліотеки брала участь у **вебінарах** від Clarivate та успішно склала фінальний тест двотижневої Всеукраїнської програми сертифікації по Web of Science, що засвідчує отриманий диплом.

Бібліотекарі ДонНУ з метою підвищення фахових компетентностей і самоосвіти брали участь у:

- низці вебінарів компанії Clarivate: «Оформлення статті за форматом журналу з EndNote», «Відповідальний академічний штучний інтелект для дослідників Web of Science», «Згадуючи олімпіаду: здобутки наукові та спортивні» та ін.;
- інтерактивному семінарі «Бібліотечний цифровий контент епохи штучного інтелекту»;
- Вікізустрічі до 20-річчя Української Вікіпедії;
- вебінарі Вікіпедії «Культурна спадщина та видатні постаті краю»;
- вебінарі «Історія створення Національного зведеного каталогу Польщі та співпраця з ним бібліотек України»;
- вебінарі у рамках проекту Optima;
- презентації книжки С. Пенькової «Українські колібрі»;
- тренінгах та практичних заняттях Вінницького обласного МО бібліотек ЗВО.

Персонал бібліотеки

Професійний і компетентний бібліотечний персонал є ключовим чинником ефективної роботи бібліотеки. Саме від фаховості, інноваційної діяльності та творчого підходу бібліотекарів залежить успішний розвиток бібліотеки, її здатність адаптуватися до сучасних викликів та відповідати потребам освітнього й наукового середовища.

У 2024 р. спостерігається тенденція до зменшення кадрового потенціалу бібліотек. Зокрема, загальна кількість бібліотечних працівників у бібліотеках МО зменшилася на 7 осіб (з 81 до 74). Найбільша кількість працівників стабільно залишається у бібліотеці ВНМУ – 29 осіб, що на 12 працівників перевищує наступну за кількістю штату бібліотеку ВНТУ (17 ос). Проте у 2024 р. саме в бібліотеці ВНМУ зафіксовано найбільші втрати персоналу, де із 33 працівників залишилося 29 (-4 ос.). У бібліотеках ДонНУ та ВТЕІ працюють по 8 працівників, у них в 2024 р. зменшення відбулося на 2 ос. та 1 ос. відповідно. Стабільна кадрова ситуація залишилася у бібліотеках ВДПУ (17 ос.) та ВНТУ (12 ос.). (Табл. 11)

Персонал бібліотеки

Табл. 11

Бібліотека	Бібліотечні працівники		Ріст
	2023 р.	2024 р.	
ВНМУ	33	29	-4
ВДПУ	12	12	0
ВНТУ	17	17	0
ВТЕІ	9	8	-1
ДонНУ	10	8	-2
Всього	81	74	-7

За освітою найвищий кваліфікаційний рівень у працівників бібліотек ВДПУ та ВТЕІ, де 100% персоналу мають другий (магістерський) рівень. У бібліотеці ВНТУ більшість співробітників також мають другий (магістерський) рівень, за винятком 1 фахівця з першим (бакалаврським) рівнем. У бібліотеці ДонНУ працюють 7 магістрів другого рівня та 1 бакалавр. Найрізноманітніший за рівнем освіти склад персоналу має бібліотека ВНМУ: 24 магістри другого рівня, 4 молодші бакалаври та 1 працівниця з повною загальною середньою освітою.

За стажем роботи склад бібліотечних працівників у всіх бібліотеках МО має схожі характеристики. Найбільшу частку персоналу становлять фахівці з понад 20-річним стажем, яка загалом у бібліотеках МО становить 73% (54 особи) від загальної кількості персоналу (74 особи). По кожній бібліотеці окремо: ВНТУ – 88% (15 осіб), ВДПУ – 75% (9 осіб), ВНМУ – 69% (20 осіб), ДонНУ – 63% (5 осіб) та ВТЕІ – 63% (5 осіб). Наступні за чисельністю працівники зі стажем від 10 до 20 років у бібліотеках МО складають 21,6% (16 осіб). Розподіл у кожній бібліотеці такий: ВТЕІ – 37,5% (3 особи), ВДПУ – 25% (3 особи), ДонНУ – 25% (2 особи), ВНМУ – 24,1% (7 осіб), ВНТУ – 5,9% (1 особа). Кількість працівників із меншим стажем роботи є незначною. Від 3 до 9 років працюють лише 2 фахівці у бібліотеці ВНМУ та 1 – у ДонНУ. Найменшу групу становлять бібліотекарі зі стажем до 3 років – лише 1 співробітник у ВНТУ.

Аналіз статистичних показників персоналу бібліотеки не однозначний. Досконалість в роботі не завжди вимірюється

стажем і рівнем освіти працівника. Якість роботи бібліотекарів залежить від багатьох чинників. Зокрема, вона забезпечується поєднанням професійної компетентності, сучасних технологій, ефективної комунікації та безперервного розвитку. Головним фактором успіху є прагнення до знань, ініціативність та інноваційний підхід у бібліотечній справі.

Матеріально-технічна база

Матеріально-технічна база бібліотек ЗВО Вінницького обласного методичного об'єднання в основному забезпечувала якісне функціонування бібліотек та комфортні умови як для користувачів, так і бібліотечних працівників.

У 2024 р. відбулося зменшення площі бібліотеки ДонНУ на 133 кв. м. і становила 233,5 кв. м. Зокрема, площа для зберігання фондів – 71,1 кв. м., що на 24,2 кв. м. менше від 2023 р., площа для обслуговування користувачів – 110, 2 кв. м., що на 70,1 кв. м. менше. Кількість читальних залів залишилася стабільною – 3, проте кількість місць для читачів скоротилася на 44 од. і становить 31 читацьке місце. В інших бібліотеках площі залишилися стабільними: ВНМУ (3624,5 кв.м), ВНТУ (2755 кв.м), ВДПУ (1732,9 кв.м), ВТЕІ (624,5 кв.м). Жодна бібліотека не потребувала ремонту, що свідчить про належне утримання приміщень.

Технічне оснащення бібліотек на задовільному рівні. Загальна кількість комп'ютерів у бібліотеках становила 257 од. Всі бібліотеки МО надавали доступ до інформаційних ресурсів, в т. ч. через мережу «Інтернет», та забезпечували комфортну роботу користувачів. Оснащення копіювально-розмножувальною технікою (сканери, принтери, копіювальні апарати тощо) переважно задовільняло потреби бібліотекарів і читачів.

Бібліотеки використовували різне ліцензійне програмне забезпечення: бібліотека ВНМУ – ІРБІС-64, бібліотека ВДПУ – ІРБІС-32, бібліотеки ВНТУ та ВТЕІ – УФД «Бібліотека». Бібліотека ДонНУ перебувала на етапі переходу з ІРБІС-64 на міжнародну відкриту автоматизовану бібліотечну інформаційну систему Koha, зокрема освоєння її основних модулів: «Каталогізація», «Користувачі», «Обіг», «Надходження», «Серійні видання», «Інструменти».

НОВЕ В РОБОТІ

Наукова бібліотека ВНМУ завдяки багаторічним дослідженням історико-медичного краєзнавства Вінниччини та університету **створила фейсбук-сторінку «Вінниччина медична»**. Кожна публікація на цій платформі стає кроком до глибшого пізнання регіональної медичної спадщини, розкриваючи нові аспекти історичного розвитку медицини в регіоні. Основний акцент у публікаціях зроблено на висвітленні наукової спадщини науковців університету. Значна частина матеріалів присвячена видатним медикам, уродженцям Вінниччини, випускникам університету, а також різноманітним подіям, пов'язаним із розвитком медицини в регіоні. На сторінці також відбувається знайомство з новими виданнями бібліотеки, що сприяє залученню ширшої аудиторії до вивчення і збереження медико-історичних надбань.

Було проведено велику роботу зі **створення нового сайту бібліотеки** з метою його інтеграції в загальну концепцію вебресурсу університету. Для забезпечення єдиного візуального стилю, гармонійного вигляду всіх розділів та створення естетично привабливої, зручної та функціональної платформи було проведено детальний аналіз інформаційних потреб користувачів. На основі цього ретельно опрацьовано структуру сайту, оптимізовано його навігацію та систематизовано змістове наповнення кожного розділу.

На сайті бібліотеки було **удосконалено розділ «Наукові та освітні бази даних»**, де розміщено добірку інформаційних ресурсів, які є незамінними інструментами для навчання та проведення наукових досліджень. Розділ поділено на такі підрозділи: передплатні ресурси, українські наукові ресурси відкритого доступу, міжнародні наукові та освітні ресурси, спеціалізовані бази даних з медицини та суміжних наук.

Бібліотека ВДПУ на сайті **створила нову сторінку «Вінниччина і повномасштабне вторгнення російських військ в Україну»**, де розміщено «Дошку пам'яті» загиблих воїнів ВДПУ та інформацію про терористичну атаку на Вінницю 14 липня 2022 р.

З'явилися **рубрика «Оформлення цитувань та посилань»** для студентів, щоб уникнути плагіату; **блок «Відкриті освітні ресурси»** із посиланнями на електронні матеріали бібліотеки, кафедр ВДПУ, фахові журнали та відкриті джерела Інтернету.

Бібліотека почала надавати **цифровий ідентифікатор об'єкта (DOI)** та пересилати його в Інформаційно-обчислюваний центр для активації. За цей період було присвоєно DOI 20 підручникам та монографіям.

Наукова бібліотека ВНТУ розпочала роботу з **вивчення** можливостей **автоматизованої бібліотечної інформаційної системи (АБІС) Kooha** для її подальшого впровадження в діяльність бібліотеки. Досліджували функціональні можливості системи, зокрема каталогізацію, облік фонду, управління електронними ресурсами, обслуговування користувачів та інтеграцію з іншими інформаційними платформами. Також проводили аналіз досвіду використання Kooha в інших бібліотеках, оцінювали переваги та виклики її впровадження, а також потенційні зміни в бібліотечних процесах після переходу на цю систему.

Наукова бібліотека ДонНУ продовжувала процес **впровадження АБІС Kooha** у роботу шляхом освоєння її основних модулів: «Каталогізація», «Користувачі», «Обіг», «Надходження», «Серійні видання», «Інструменти». З цією метою для працівників бібліотеки: підготовлено **презентації** «Про роботу з модулем «Пакетна робота з користувачами» й «АБІС Kooha. Деякі питання»; проведено **2 практичні заняття; семінари, консультації** щодо введення/коригування карток користувачів; розроблено низку **методичних інструкцій**; проведено **онлайн-зустріч** із колегами із наукової бібліотеки Українського католицького університету.

Розпочато процес **штрих-кодування книжкового фонду.**

Для нотаток

